

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐԲ Ն. ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Տ. ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐՏԵՐԵԱՆԻ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՐԱԻԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ԺԱՄԱՆՈՒՄ.

Կիրակի, 1964 Յուլիսի 12-ին Երուսաղէմի Պատրիարք Ն. Ամենապատուութիւն Տ. Եղիշէ Արքեպս. Տէրտէրեան ժամանեց

Վարչութեան կրկնակ հրաւերներուն: Հայ Երուսաղէմի պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով կ'արձանագրուէր Պատրիարքի մը կողմէ այսքան հեռաւոր երկրի մը տրուած այցելութիւնը: Ն. Ամենա-

Ն. Ամենապատուութիւն Պատրիարք Սրբազան Հօր դիմաւորութեան եկած խումն քաղմութենէն մաս մը, Էսէյսայի օդակայանին մէջ:

Պուէնոս Այրէսի Էսէյսայի օդակայանը՝ այցելութիւն մը տալու Հարաւային Ամերիկայի Հայ դպրութիւններուն: Ն. Ամենապատուութիւնը իր անդրանիկ այցելութիւնը կու տար Հարաւային Ամերիկայի Հայութեան՝ ընդառաջելով Հարաւային Ամերիկայի Կաթողիկոսական Պատուիրակի Գերշ. Տ. Բաբղէն Եպս. Ապատեանի և Թեմի կեդրոնական

պատուութեան կ'ընկերանար Երուսաղէմի Պատրիարքարանի Դիւանապետ Հոգշ. Տ. Շահէ Վրդ. Աճէմեան:

Պուէնոս Այրէսի Հայութիւնը, հազարներու հասնող թիւով մը խոնուած էր օդակայան՝ դիմաւորելու համար Սուրբ Երկրի Հայ Պատրիարքը: Բազմութիւնը կը զլխաւորէին Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուի-

րակը, Կեդրոնական Վարչութեան անդամները, Եկեղեցական դասը, ինչպէս նաև օտար քրիստոնեայ համայնքներու ներկայացուցիչները: Բուռն ծափահարութիւններու խանդավառ մթնոլորտի մէջ՝ օդանաւէն իջնելէ և աւանդական աղն ու հացը օրհնելէ ետք, Պատրիարք Արքայանք ուղղուեցաւ օղակայանի հիւրասենեակ, ուր իր առաջին տպատրութիւնները յայտնեց տեղական թերթերու թղթակիցներուն և ռատիոկայանի ու հեռատեսիլի ներկայացուցիչներուն: Աննկարագրելի ոգևորութեան մէջ կայմուեցաւ անվերջանալի շարքը ինքնաշարժներու, որ դանդաղօրէն կտրեց օդակայանէն քաղաք տանող համրան, մինչև

ուրակը բարի դալուստ մաղթեց և Ն. Ա. մենագրութեան լանձնեց Ս. Հիմնադրէն հասած հետեւեալ հետադիրը. —

Ն. Ամենապատուոյ ին

Պատրիարք Եղիշէ Արքեպ. Տէրութեան.

Սիրով կ'ողջունենք Ձեր ժամանումը Հաւաւային Ամերիկա: Հանեցէ՛ք բաշխել մեր հաւատացեալ ժողովուրդին նաեւ Մեր օրհնութիւնը Սուրբ Էջմիածնէն: Ձեզ լիակատար յաջողութիւն:

ՎԱԶԳԷՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Պատրիարք Արքայանք, յայտնապէս լող-

Կեդրոնական Վարչական Խորհուրդի անդամներ և Եկեղեցական դասը օղակայանին մէջ, օրհնելի աւանդական աղ ու հացով:

Առաջնորդանիստ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Եկեղեցին:

Եկեղեցիէն դուրս թէ՛ ներս խոնուած բաղմութեան մէջէն Եկեղեցականներու և զպիւրներու թափօրը «Հրաշափառ»ի երգեցողութեամբ Պատրիարք Արքայանք առաջնորդեց Ս. Սեղան, ուր կարճ արարողութիւնէ մը ետք Գերշ. Կաթողիկոսական Պատ-

դասութեամբ շեշտով, շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն՝ իրեն եղած խանդավառ ընդունելութեան համար, առաւ Ս. Երկրի Աստուածակոխ վայրերու օրհնութիւնը, Ա. Յակոբեանց զինուորեալ Մխարանութեան սղջոյնը, ինչպէս նաև Յորդանանի իրենց հարազատ եղբայրներուն, ու քայքայուած սէրը:

Ապա Ն. Ամենապատուութիւնը բարձրացաւ Առաջնորդարանի Դահլիճը, ընդունելու համար յանուն Արժանթինեան Կառավարութեան բարի գալուստի այցելութեան եկած Կրօնական Գործերու Վսեմ. Նախարարին փոխանորդը՝ Տբթ. Ռոպերթօ Ռամօն Պրամօն:

Օդակայանէն սկսեալ մինչեւ Առաջնորդարան, ինչպէս նաեւ Առաջնորդարանին մէջ, Պատրիարք Սրբազանին հետեւեցան Պուէնոս Այրէսի բոլոր թերթերուն թղթակիցները և ռատիօկայանի ու հեռատեսիլի ներկայացուցիչները, որոնք յատուկ հետաքրքրութեամբ մը կ'ուզէին լսել Հայ Եկեղեցւոյ նուիրապետական Աթոռներէն մէ-

թղթակիցներու հետաքրքրութիւնը կը կեդրոնանար գլխաւորաբար Ն. Սրբութիւն Պօղոս Զ. Պապի Երեսօպօզէմ այցելութեան և քրիստոնեայ եկեղեցիներու փոխարարութեան վրայ: Պուէնոս Այրէսի գլխաւոր թերթերը՝ «Լա Նասիօն», «Լա Բենցա», «Դյարին», «Էլ Մունտօ», Ն. Ամենապատուութեան յայտարարութիւններէն ընդդէմ-ցին քրիստոնեայ եկեղեցիներու մերձեցման, զործակցութեան և բաղձալի վերամիացման տոնչութեամբ արտայայտած լատենտութիւնը: Պատրիարք Սրբազանը ըսաւ ի միջի այլոց. «Սմբողջ խնդիրը հասկացողութեան հարց է. կարեւորը այն է որ այժմ բոլոր եկեղեցիները միութիւն կը ցանկան:

Ն. Ամենապատուութիւն Պատրիարք Սրբազան Հայրը Արժանթինի հողին վրայ, Հարաւային Ամերիկայի Կաթոլիկոսական Պատուիրակ Գերշ. Տ. Բարգէն Արքեպս. Ապատեանի հետ:

կուն մեծ ներկայացուցչին խօսքերը: Տեղական թերթերը նախորդ օրերուն արդէն ծանուցած էին Պատրիարք Սրբազանի մօտալուտ ժամանման լուրը, իսկ յաջորդ օր տոնածին և երկար յօդուածներով հրատարակեցին Նորին Ամենապատուութեան լուսանկարը, կենսագրութիւնը և իր ժամանման առթիւ ըրած յայտարարութիւնները:

Մենք հիմնական տարակարծութիւններ չունինք Կաթոլիկ եկեղեցիին հետ. ընդհակառակը, կը պահենք նոյն և մի հաւատքը և ուրախութեամբ կը տեսնենք թէ վատիկանի Բ. Ժողովը կ'ուզէ զերանցել Կաթոլիկ եկեղեցիի պահպանողական դիրքերը ու ներքին մղումով մը կը ձգտի դէպի քրիստոնեայ եկեղեցիներու վերամիացումը»:

ԲԱՐԻ ԳԱՆՈՒՄՏԻ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ.

Գիշերը, Պատրիարք Սրբազանի այցելութեան առթիւ յատկապէս կազմուած Ընդունելութեան Յանձնախումբը և Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ Երիտասարդաց Կազմակերպութիւնը մեծ ճաշկերոյթ մը սարքած էին «Հայ Կեդրոն»ի սրահին մէջ, ի պատիւ Սրբազան Հիւրին: Օրհնարեր այս այցելութեան առթիւ Պուէնոս Այրէսի Հայ դպրութիւն զգացած ուրախութիւնը արտայայտող բարի գալուստի ջերմ խօսքեր արտասանեցին Հ. Ա. Ե. Երիտ. Կազմակերպութեան Ատենապետ Տբթ. Անդրանիկ Ա-

ւոյ Հոգաբարձութեան Կեդրոնական վարչական Խորհուրդի և Արժանքինի Հայ համայնքին կողմէ մեծ հաճոյքով կու գտնուէր Ձեզի բարի գալուստ մաղթելու: Կը յուսամք որ Ձեր հովուական այս բարեբաստիկ և օրհնարքայ այցելութեամբ, մօտէն պիտի ծանօթանաք մեր հայրենասէր և ջերմեռանդ գաղութին, որուն անդամները կը բաղկանան գրեթէ քրփական երազանէն մագալուրծ բեկորներէ, որոնք եկած են իրենց օճախները վերաշինելու Հարաւ. Ամերիկայի այս բարի և եւրասէր երկնակամարին տակ՝ միշտ կառչած մնալով իրենց եկեղեցական և ազգային սրբութիւններուն:

«Հայ Կեդրոն»ի Սրահին մէջ ի պատիւ Ն. Ամենապատուութեան սարքուած ճաշկերոյթի պատուոյ սեղանը:

Ջապահեան, Եկեղեցասէր Տիկնանց Կազմակերպութեան Փոխ-Ատենապետուհի Տիկն. Հրանուշ Պալեան և Պատ. Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ Տիար Գ. Սարաֆեան, որուն ուղերձը կու տանք ստորեւ:—

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր,
Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեց-

Հայ ժողովուրդը ուր որ ալ երթայ, միշտ սիրով և երկիւղածութեամբ կը յիշէ Ս. Երուսաղէմը, Քրիստոնէական հաւատքի միջազգային կեդրոնը, ուր՝ կատին և Օրբոտոփս եկեղեցիներու հետ համահաւասար իրաւունքներու դարաւոր պաշտպանը համդիսացած է Հայոց Պատրիարքութիւնը:

Արժանքինահայութիւնը մասնաւոր ե-

րախտագիտական պարտք ունի հանդէպ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան, որովհետեւ անոր ծոցէն սնած և դաստիարակուած պարտանամաչ եկեղեցականներ յանձն առած են հաւատքի լոյս և հոգեկան մխիթարութիւն բերելու մինչեւ այս հեռաւոր ակփերը: Անոնցմէ առաջինը եղած է Հայր Յարութիւն Ծ. Վրդ. Մուշեանը, որ փայլ տուած է մեր եկեղեցական արարողութիւններուն իր ձայնով և ֆարգներով ու սատար հանդիսացած՝ մեր դպրոցներու Հայեցի դաստիարակութեան:

Երկրորդը՝ Սիոն Արքեպս. Մանուկ-հանը, որպէս Կաթողիկոսական Պատուիրակ՝ գաղութիս համերաշխ գործակցութիւնը ամրացուցած է: Հիմա, Նախախնամութեան բարեհաճ կարգադրութեամբ, ունին մեր արժանաւոր հոգեւոր հովիւր, յանձնա Բարգէն Եպս. Աղատեանի, իր կոչումին գիտակից անբասիր եկեղեցական պետին, որ մղիչ ուժը կը հանդիսանայ մեր եկեղեցական և կրթական գործունէութեանց:

Գոհունակութեամբ կ'ուզենք յիշել որ մեր գաղութն ալ մասամբ իր պարտականութիւնը կատարած է հանդէպ Հայ Երուսաղէմի, երբ անոր նուիրակները երկու տարբեր առիթներով այցելեցին մեզի մասնաւոր առաքելութեամբ. վստահ ենք որ եթէ դարձեալ առիթը ներկայանայ մեր ժողովուրդը սիրով պիտի գիտնայ հատուցանել իր պարտքը, որովհետեւ ան խորապէս գիտակից է երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան եկեղեցանուէր և ազգօգուտ գործունէութեան Սփիւռքի մէջ:

Գեղեցիկ գուգադիպութեամբ, այսօր կը տօնենք մեր եկեղեցւոյ երիտասարդաց Կազմակերպութեան 11րդ. տարեդարձը. Կեդրոնական Վարչութեանս կողմէ մեր սրտագին շնորհաւորութիւնները կը յայտնենք, որպէսզի լաւագոյնս յառաջ տանին իրենց առաջադրութիւնները:

Սիրելի անակնկալ մը եղաւ անշուշտ մեր բոլորին համար՝ իբրեւ պատուոյ հիւր ներկայութիւնը մեր մէջ աշխարհի շախմատի ակոյնեան Տիգրան Պետրոսեանի, մեր հարազատ եղբոր, որ սիրով ընդառաջեց մեր հրաւերին՝ մեզի սեղանակից ըլլալու

հայկական այս ջերմ յարկին տակ և մասնակցելու մեր երբեակ ուրախութիւններուն: Մենք իրմով սեղանակից եղանք այս գիշեր մեր հայրենիքի բոլոր եղբայրներուն և հոյրերուն. այս ազնիւ վերաբերմունքին համար երախտապարտ ենք իրեն և սրտանց կը ցանկանք լաւագոյն յաջողութիւններ:

Ապա, Հարաւային Ամերիկայի Կաթ. Պատուիրակ Գերշ. Տ. Բարգէն Եպս. Աղատեանի հրաւերին պատասխանելով, խօսք առաւ Ն. Ամենապատուութիւնը և ըսաւ.—

Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակ Հարաւային Ամերիկայի, Հոգեշնորհ եղբայրներ եւ սիրելի ու պատուական հարազատներ.

Եթէ ըսեմ թէ այս իրիկուն խորապէս յուզուած եմ, ըսած պիտի չըլլամ ձեռնական այն խօսքերէն մէկը, զոր առհասարակ նման առիթներով կ'ըսեն:

Յուզուեցայ նախ ձեր բոլորի այս պատուական ներկայութենէն. յուզուեցայ մասնաւոր այն խօսքերէն՝ զորս երիտասարդութեան, վարչութեան, կանանց ներկայացուցիչները և մասնաւոր ձեր և մեր սիրելի Գերշ. Բարգէն Սրբազանը ըրին այս առիթով:

Նշանաւոր ֆարգիչ մը, ակնարկելով Աւետարանի մէջ յիշատակուած Կանայի հարսանիքին, ըսած է շատ յանդուգն կերպով թէ այդ օրը ջուրը գինիի չփոխուեցաւ, այլ մարդիկ, այդ սեղանին և մեր Տիրոջ շուրջ, իր աշակերտներու խումբին հետ միասին, այնքան ուրախ էին, այնքան իրենց մտածումները իրարու խառնուած էին, այնքան իրենց զգացումները մէկ էին, որ ջուրը իբրեւ գինի խմեցին: Եւ իրապէս այսօր, այս սեղանին վրայ մեզի համար գինին՝ որ իբրեւ խորհրդանշ կը գործածուի, ոչինչ կրնայ աւելցնել մեր այն խանդավառութեան, որ մեզմէ մեզի կու գայ, բոլորեւ ըլսած ըլլալուն համար:

Եթէ ուզեմ ոչ թէ իբրեւ պատգամ, այլ պարգապէս իբրեւ պատգամաբեր պատգամ մը տալ նախ մեր երիտասարդութեան՝ որուն ակնարկուեցաւ, և յետոյ բոլորիդ, պիտի ըսեմ թէ մեծագոյն պատգամը ժողո-

վարդի մը կեանքին մէջ երիտասարդութիւնն է: Այսինքն խառնաձուլութիւնն է, որ ժողովուրդի մը երկարեայ և պաղպաղեայ ոգնայտը կը կազմէ: Այն՝ ինչ որ ազգի մը ներկան է: գերագոյն ըզմանքը ներկային մէջ և ժողովուրդին վաղուան երազը: Ժողովուրդներ մեծ են, առոյգ ու կայտառ՝ երբ իրենց երիտասարդ սերունդը գիտակից է և ուժով:

Այս պահուս միտքս կու գայ Պօղոս առաքելի խօսքը՝ իր Տիմոթէոս աշակերտին ուղղուած, թէ «Հաւատքս պահեցի»:

Տարիները Պօղոս առաքելէն առած էին իր պայծառ մանկութիւնը, իր կրակէ երիտասարդութիւնը: Ան, իր կեանքին ընթացքին, Միջին Արեւելէն սկսեալ մինչեւ Եւրոպայի հեռաւոր ծայրերը նուաճած էր, ստեղծելով քրիստոնէական հզօր կայսրութիւնը: Այդ բոլորը սակայն իրեն չէին խօսեր իր ծերութեան, իրբեւ գերագոյն պարծանք, իրեն կը խօսէր այն՝ թէ ինք կրցած էր պահել իր հաւատքը: Այսինքն փունջը այն ճշմարտութիւններուն, որոնք իրեն աւանդուած էին և որոնք կու գային քրիստոնեայ անցեալէն:

Սիրելի հարազատներ, և մանաւանդ պատուական երիտասարդներ, մեր կեանքին մէջ կրնանք մեծահարուստներ ըլլալ և պարծենալ թէ նիւթական կացութիւն մը ստեղծած ենք. առիկա շատ լաւ բան է, յաջողութիւն մըն է կեանքին մէջ: Ուրիշներ կրնան պարծենալ իրենց ճարտարութեամբ, դիւանագիտութեամբ, թէ կրցած են մեծ խաղեր խաղալ և գործեր կարգադրել: Տակաւին ուրիշներ կրնան պարծենալ իրենց տաղանդով, գիտութեամբ, թէ կրցած են կեանքին բերել ափ մը բարիք և կաթիլ մը լոյս: Այս բոլորը կը պատկանէին Պօղոս առաքելին, սակայն ինք այդ կարողութիւններով չէր պարծենար, այլ կը հպարտանար՝ յայտարարելով թէ կրցած էր պահել իր հաւատքը:

Սիրելի երիտասարդներ. մեզի ալ մեր անցեալէն, մեր իմաստուն ժողովուրդի ժառանգութենէն, մեր եկեղեցւոյ անհուն և սրբազան գանձարանէն աւանդներ տրուած են, պարգևներ, արժէքներ: Եթէ կարենանք գտնուիլ պահել և փոխանցել մեր յաջորդ սերունդներուն, ծառայած կ'ըլլանք

մեր եկեղեցիին և մեր ժողովուրդին:

Մարդիկ կան որոնց հաւատքը և գաղափարները բոլորին բոլորին կը նմանին, ամէն եղանակին շինուելու և քանդուելու համար: Զօրաւոր անհատներ պէտք են, որպէսզի կարենան իրենց մէջ անբեղելի իրենց ցեղին, ժողովուրդին ու եկեղեցիին ամբողջական ժառանգութիւնը: Այդ ժառանգութիւնը, որ մեզի եկած է՝ բանկ է մեզի համար: Ժառանգութիւնը, որ մեր ժողովուրդին ու նախնայրերուն նուաճումներովը եղած է, հրաշալի է մեզի համար ու կրնանք մեր արժէքներու կշիռով պարծենալ և ամենալոյսն ժողովուրդներու հետ միասին ըսել թէ մենք ալ բան մը բերած ենք մարդկութեան, թէ՛ մանաւանդ արեւելեան ժողովուրդներու կարգին, խոշոր բան բերած ենք քրիստոնէութեան:

Շատեր անցած են քրիստոնէութեան գանձանակին առջեւէն: Մէկը հոն դրած է իր իմաստասիրութիւնը, միւսը՝ իր բարոյական արժէքները, մէկը դրած է իր սուրբ, ուրիշներ՝ իրենց արիւնը, և տակաւին շատ մը ուրիշ ազգեր՝ իրենց այսինչ կամ այնինչ արժէքները:

Հայ ժողովուրդն ալ անցած է քրիստոնէութեան և պատմութեան գանձանակին առջեւէն, և հոն դրած իր ամբողջ ունեցածը. ու այդ ամբողջը տուած ըլլալուն համար է միայն որ կրցած է ապրիլ:

Մեր պատմութեան մէջ մենք ա՛յն ատեն ունեցած ենք ամէն ինչ, երբ տուած ենք ամէն ինչ: Ա՛յն ատեն պատկանած ենք մենք մեզի՝ երբ չենք պատկանած մեզի: Ա՛յն ատեն մենք դարձած ենք փրկիչ և գոհազոր՝ երբ առանց սակարկելու տուած ենք ամէն բան:

Սիրելի երիտասարդներ. երգիչը պիտի գովուի իր ձայնին համար, բանաստեղծը՝ իր տաղանդին համար, երաժիշտը՝ իր նուագին համար, և սակայն երիտասարդութիւնը ուրիշ պաշտօն ունի: Երիտասարդութիւնը պատգամատարն է, որ կ'առնէ օրուան պատգամը՝ գայն տալու համար յաջորդ սերունդին ու այսպէս շարունակաբար: Լաւ իմացէ՛ք սակայն որ պատգամաբերը կը մեռնի իր պատգամին մէջ:

Ինչպէս գիտէ՛ք պատմութենէն, ինն օրե-

յուն, երբ մարդիկ մէկ տեղէն ուրիշ տեղ տնայնացիներ կը դրկէին, պատգամատարը շատ անգամ հազիւ հասած իմն՝ ուր պիտի տանէր իր պատգամը, կ'իյնար ու կը մեռնէր:

Ես անգուր մարդ մը չեմ. բայց պիտի սիրէի որ մեր երիտասարդ եկեղեցականութիւնը և մեր երիտասարդ երիտասարդութիւնը, որոնք մեր այսօրուան սերունդը կը կազմեն և որոնց վրայ պարտականութիւն մը դրուած է, մեռնէին պատգամատարութեան իրենց պաշտօնին մէջ՝ անով ապրեցնելու համար Հայ ժողովուրդին արժանիքները և կատարելու իրենց դերը:

Այս առիթով իմ ամենախորին շնորհա-

լորիդ, որ երիտասարդաց Կազմակերպութեան էրդ. տարեգարծին առիթով բով բովի եկեմք՝ ստեղծելով ա՛յն խանդավառութիւնը որ իմն ալ եղաւ օգակաշանէն սկսեալ մինչեւ այս փառանքանք, իմ մտքիս մէջ անգամ մը եւս հաստատելով քէ Հայ ժողովուրդը ապրելու, յարատեւելու և ստեղծագործելու համար ծնած է:

Աստուած ձեզի հետ ըլլայ, իմ հարազատ եղբայրներ ու հոգիներ:

Երկարատեւ ծախող ջոշներէ ետք Պատրիարք Արքայապետ տաւ իր օրհնութիւնները և իր շքախումբով հրաժեշտ տաւ ներկաներէն:

Պատրիարք Արքայապետ Հայրը, Արժանիքի կրօնից Ն. Վ. Նախարարին հետ տեսակցութեան պահուն: Ներկայ են նաեւ Գերշ. Տ. Բարգէն Արքեպս.

Ապատեան, Հոգշ. Տ. Շահէ վրդ. Անէմեան, Հոգշ. Տ. Յարութիւն Ծ. Վրդ. Մուշեան, ինչպէս նաեւ Կեդր. եռօրեայի անդամներ Տիարք Ե. Պայրամեան, Ա. Աջապահեան և Ժ. Էֆշեան:

Կալուքիւնը կը յայտնեմ նախ մեր սիրելի եղբոր՝ Բարգէն Արքայապետին, և յետոյ իրեն աջակցող եկեղեցականներուն, Կեդր. նական Վարչութեան և անոր օժանդակող բոլոր երիտասարդներուն ու ձեզի բո-

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Յաջորդ օր, Երկուշաբթի, 13 Յուլիս, Ն. Ամենապատուութիւնը Առաջնորդարանի Դահլիճին մէջ ընդունեց օտար քրիստոնէայ

յարանուանութիւններու և ազգային զանազան հաստատութիւններու ներկայացուցիչները, որոնք բարի դալուստի այցելութեան եկած էին:

Նոյն օրը Պատրիարք Սրբազանը ընդունեց Արժանթինի Արքեպիսկոպոս Կարտինալ Գաճիանոյի Փոխանորդ Մոնսենյոր Մէկուրան, որ յանուն իր Մեծաւորին բարի գալուստ մաղթեց Սրբազան այցելութիւն, յայտնեց Արժանթինի Կաթոլիկ համայնքին ուրախութիւնն ու յարգանքները, և ի նշան հղրայրական սիրոյ ու համերաշխութեան՝ մեկնելէ առաջ մտաւ Մայր եկեղեցի և ագոթեց աշխարհի խաղաղութեան համար:

ԱՅՑ ԿՐՕՆԻՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ.

Երեքշաբթի, 14 Յուլիս, Պատրիարք Սրբազանը, իր հետ ունենալով Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակը, եկեղեցական զասն ու Կեղրոնական Վարչութեան անդամներ՝ փաստաբան Տիար Եփրատ Պալամեանը, փաստաբան Տիար Անդրանիկ Աջապահեանը և Տիար Ժիրայր Էքեանը, ալցելութիւն մը տուաւ Կրօնից Նախարարութեան:

Տեսակցութիւնը տեղի ունեցաւ փոխարաձ սիրոյ և յարգանքի մթնոլորտի մը մէջ: Մեկնումի պահուն, պատասխանելով Վսեմ. Նախարարին կողմէ Սրբազան հիւրին Արժանթին այցելութիւնը հաճելի և հանգիստ դարձնելու առնչութեամբ յայտնուած պատրաստակամութեան, Ն. Ամենապատուութիւնը ըսաւ թէ կը փափաքէր ալցելի ու իր յարգանքը մատուցանել Արժանթինի Վսեմ. Նախարար Տէր. Արթուրո Իլիային և ծաղկեփունջ մը զետեղել Արժանթինեան հերոս Սան Մարթինի Յուշարձանին:

ՌԱՏԻՈ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄ.

Ն. Ամենապատուութիւն Պատրիարք Սրբազանը, ընդառաջելով յայտնուած փափաքներու և խնդրանքներու, Ուրբաթ, 17 Յուլիսի երեկոյեան ժամը 5.30-ին Անդարդիտա կայանէն տուաւ հետեւեալ պատգամը.—

Ժողովուրդ Հայոց որ ի Պաւլոս Այրէս.

Այս քրիստոնեայ, օրհնեալ և ասպնջական երկիրը մեր այցելութեան առիթով, սրտի պարտք կը գգանք անգամ մը եւս մեր խորունկ շնորհակալութիւնը յայտնելու մախ այս երկրի բարեխնամ կառավարութեան, անոր իմաստուն և պատուական Նախագահին, պետական ազգանուէր պաշտօնատարներուն, քաջակորով բանակին և Արժանթինի բոլոր զաւակներուն առհասարակ, որոնք կը քանան և կը նիւթեն այս երկրին յառաջդիմութիւնն ու փառքը:

Մեր սրտագին շնորհակալութիւնը նոյնպէս մեր սիրելի եղբոր՝ Հայրապետական Պատուիրակ Գերշ. Բարգէն Սրբազանին, Հոգշ. Վարդապետ և Քահանայ եղբայրներուն, Կեղրոնական Վարչութեան խորհուրդի ազնուահոգի անդամներուն և անոր ենթակայ մարմիններուն և օժանդակ յանձնախումբներուն և հաստատութեանց: Շնորհակալութիւն նոյնպէս տեղական, օտար և հայ մամուլին, կրթական մշակներուն և հաստատութեանց, որոնք ըրին իրենց լուսգոյնը յարգելու համար Հայ եկեղեցւոյ մէկ պաշտօնեան մեր այս այցելութեանը առիթով:

Ուրախ եմ ըսել կարեւորաւ համար որ այս օրհնեալ ու սիրելի երկրին մէջ մեր հարազատներուն չեն պակսիր տնտեսական գոհացուցիչ պայմաններ և կրօնական ու ազգային գիտակցութիւն, պարագայ մը որ մեծ ուրախութիւն կրնայ պատճառել ռեւէ հայու: Ազգային յղացք և մեր հոգեկան ու իմացական արժէքներու գուրգուրանք պէտք է աւելի քան երբեք տեսական մտասեւեռումը ըլլան մեզի համար քաղքաշխարհի մէջ, առով ապրեցնել կարեւորաւ համար մեր ցեղային այն ոգին՝ որ դարեւրով մեր ժողովուրդը այրող տենդն է եղած:

Այդ յղացքը կը պայծառանայ մեր մէջ Հայ եկեղեցիով, մեր ազգային գիտակցութեամբ և մեր անցեալի սրբութիւններով վերարծարծումով: Ընտանիք, լեզու, դպրոց, մշակոյթ, մամուլ մեր պահապան սուրբերն են. անոնց պէտք ունինք՝ անսալքաբար իր նպատակին կարեւոր առաջնորդելու համար մեր անհատական, ազգային ու եկեղեցական կեանքը:

Իր նախնեաց շատախղէն խոտորոզը այլանոցում մըն է արատաւոր: Իր հայրենի Աստուածն ու անցեալի նուիրակներուն հետ միասին ուրացող մարդը՝ իր նախնեաց գերեզմանները կոխկրտող սիրտ մըն է: Մեզի, մեր այս օտարութիւններուն մէջ, անհրաժեշտ է մեր աստուածարեալ և երախտաշատ պապերու հրաշք ոգին և պաշտամունքը՝ անոնց մեզի բողոքած արժէքներուն, որպէսզի մեր հոգին չհագնի օտար շապիկ: Պէտք է որ մեր մէջ խորտակուի շղթան՝ որ մեր ներկան կը կապէ անցեալին: Ներկան երբ հեռանայ ու խզուի անցեալէն, կը վերածուի խորտակուած հայելիի մը, որուն մէջ այլակերպած պիտի երեւի մեր հայրենու ոգին:

Դժնդակ օրեր նամբայ են ելած դէպի մեր հաւատարմութեան մերձաւոր ապարին: Մեր եկեղեցիին, մեր ցեղային ոգիին, մեր լեզուին և մեր սրբազան անդններուն միակտուր, անմահանջ և վայրագ պաշտամունքը դրօշակն է մեր բախտաւոր համայնութեան և գոյատեւման:

Պատուական հարգատներ.

Պահենք մեզի յաւանդուած մեր անցեալի բանկագին ժառանգութիւնը. չտխրեցնենք ոգին մեր Մայրենի և Հայրենի մօր, որպէսզի կարենանք ճշմարիտ գաւակները Ըլլալ նախնեաց, անոնց հետ միասին փառաւորելու համար մեր հայրենի Աստուածը՝ որուն վայել է փառք յաւիտեանս, ամէն:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ ՀԱՅ ԹԵՐԹԵՐՈՒ

ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀԵՏ.

Շաբաթ, Յուլիս 18, Ն. Ամենապատուութեան այցելեցին Պուէնոս Այրէսի Հայկական Թերթերու՝ «Արմենիա»-ի, «Սեան»-ի և «Շարժում»-ի թղթակիցները, և հարցազրոյց մը ունեցան Պատրիարք Սրբազան Հօր Հեռ՝ Հայաստանեայց Եկեղեցին ու Հայ Ժողովուրդը Հետաքրքրող Հրատապ Հարցերու շուրջ ընդհանրապէս, և երուսաղէմի մասին մասնաւորաբար: Ստորեւ վերոյիշեալ հարցազրոյցը կազմող գլխաւոր նիւթերէն մի քանին.—

Հ. Ի՞նչ է արարներու տրամադրութիւնը առհասարակ հայերու հանդէպ:

Պ. Արարները, Միջին Արեւելի մէջ, մեր մեծ ազդեցիկ օրերէն սկսեալ, իրենց ապրեցականութեամբ և մեր ցաւին նկատմամբ ցոյց տուած իրենց մարդկային վերաբերմունքով, մեծագոյն սատարը հանդիսացան ազդեցիկ մագապարծ մեր գաղթական ժողովուրդին:

Իսկ մասնաւորեալ մեր խօսքը Յորդանանի մասին, պէտք է ըսել որ շնորհիւ մեր իմաստուն և քաջակարգ Հիւսէյն Բագատրին և Յորդանանի իրապէս ազնուասիրտ Արաք Ժողովուրդին, Հայոց Պատրիարքական ու Ժողովուրդը կը վայելեն երկրին բոլոր բարիքները, առանց խտրութեան:

Հ. Ինչքան Հայեր կան Վանքի մէջ, և անոնց որքան ինքնապահ է:

Պ. Յորդանանի Հայութեան ընդհանուր թիւը կը հասնի ուրը հազարի, գլխաւորաբար հաստատուած Ամման մայրաքաղաքի և երուսաղէմի մէջ: Երուսաղէմի հայութեան կէսէն աւելին, մօտ հազար ուրը հարիւր գաղթականներ, կը բնակին Վանքի պարիսպներէն ներս: Պաղեստինի ազդեցիկ օրերուն 1948-ին, վեց հազարի կը հասնէր թիւը գաղթականներուն, որոնք ապաստան գտան Վանքէն ներս և տարիներով վայելեցին Պատրիարքարանիս հոգածութիւնը և խնամքը: Հետգետէ անոնցմէ շատերը ինքնաբերաբար ետք դուրս եկան Վանքէն: Սնացեալները, որոնք տակաւին կարիք ունին Վանքի և մեր Ժողովուրդի հոգածութեան, կը շարունակեն վայելել Վանքին բարիքները: Վերջերս բացումը կատարեցին նորակառոյց Գաղթականաց Շէնքին, Վանքի կալուածին վրայ կանգնած, ուր ապաստան գտան ութսունի մօտ ընտանիքներ, վանքաբնակ գաղթականներէն: Գաղթականաց Գրասենեակի և Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան իշխանական նուիրատուութեամբ կառուցուած այս շէնքը կը յուսանք թէ առաջինն է շէնքերու այն շարքին, որ պիտի բերէ պատուաւոր լուծում մը Վանքի մէջ ապաստան գտած գաղթականաց հարցին:

Հ. Վանքին տպարանը տողաշարով օժտուած է. եթէ այո, կարելի է՞ որոշ գործերու տպագրութեամբ հասոյթ ապահովել Վանքին:

Պ. Այո, վանքին տպարանը վերջերս օժտուեցաւ ոչ միայն արդիական տողաշարով՝ մը, այլ և նոր մամուլով մը, որոնք, կը յուսանք, պիտի իրականացնեն հրատարակութիւններու յատուկ ծրագիր մը, որ պիտի նպաստէ ոչ միայն մեր պիւտնէին, այլ նաեւ Հայ Մշակոյթին:

Հ. Վանքը մնալուն ի՞նչ օժանդակութիւններ կը ստանայ արտասահմանէն:

Պ. Վանքը մնալուն օժանդակութիւններ չունի արտասահմանէն, բացի Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան կրթական և բարեսիրական նպաստէն և Մելիքեան կտակով եղած յատկացումէն:

Հ. Յօգուտ երուսաղէմի կարիքներուն, չէ՞ք խորհիր որոշ ձեռնարկներ քնել:

Պ. Վանքի կարիքները, իր գործունէութեան դաշտին պէս, բազմեքս են: Եթէ Վանքի կարիքները ըսելով պիտի հասկնանք Պատրիարքարանի, Միաբանութեան և Ս. Տեղեաց մատակարարման անհրաժեշտ ծախսերը, մեր Վանքը կրնանք այլեւ ինքնաբաւ համարել: Սակայն մեր Վանքի պիւտնէին մեծ մասը կը յատկացուի կրթական և բարեսիրական մեր հաստատութիւններուն, գլխաւորաբար Ընծայարանի, Թարգմանչաց Վարժարանի, Ամմանի Ազգային Վարժարանի, Գաղթականաց Հոգատար Գրասենեակի և մշակութային ձեռնարկներու: Եւ պիւտնէի այս մասը դժուարաւ կը հայրապաշտի, երբ մանաւանդ նկատի ունենանք մեր կրթական գործը աւելի զարգացնելու և հիմնաւորելու փափակը: Մեր ձեռքերը կապուած են տակաւին պիւտնէի անբաւարարութեամբ, յատկապէս ժառանգատրացի և Ընծայարանի պարագային, ուր կ'ուզենք աւելի մեծ քիւով և խոր զարգացումով եկեղեցականներ պատրաստել:

Ընթացիկ պիւտնէի մտահոգութիւններէն վեր, երկու տարիներէ ի վեր կը տառապեցնէ մեզ Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգութեամբ սկսուած ծախսերու շարքը: Հայ, Յոյն և Լատին Պատրիարքարաններէն իւրաքանչիւրը պէտք է հոգայ մէկ միլիոն տոլար, որպէսզի երկրաշարժներէն և ժամանակէն բոլորովին խախտած մեծափարքամ կառուցուածքը վերանորոգուի և վերստանայ Բիզանդական փառքը կայսե-

րական իին կառուցուածքներուն: Զեղալ այս գումարը, պիտի նշանակէր մեր խաչակիր քաղաքներու, իշխաններու և ուխտաւոր սերունդներու գահողութիւններով ապահովուած և մեր զինուորեալ Միաբանութեան արիւնով պաշտպանուած փառքի այս ցոլքը, որ մեր իրաւունքներն են Ս. Տեղեաց մէջ, մեր ձեռքերովը մարել:

Հինգ հարիւր միլիոնէ աւելի կարողիւններու և երեք հարիւր միլիոնէ աւելի յունադաւաններու կողմէն Հայ փոքրաքիւ ժողովուրդի վայելած համահաւասար դիրքը միջազգային սրբատեղիներու մէջ, մենք կը նկատենք ժառանգութիւն մը՝ որ մեր ազգային և հողային ժառանգութիւններու կուրուստէն ետք աւելի գուրգուրանքով և նախաձեռնողութեամբ պէտք է պահել, իրելու վկայութիւն և հպարտութիւն առիւմեր հեռաւոր անցեալէն և փառաւոր պատմութենէն:

ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ.

Կիրակի, Յուլիս 19, Պուէնոս Այրէսի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ Հաստատեցանք իրենց բաղմունքէն ժը Ներկայութեան, Պատրիարք Սրբազանը Նախագահեց օրուան արարողութիւններուն: Պատարագեց Հօգչ. Տ. Շահէ Վրդ. Աճէմեան, իսկ օրուան քարոզը խօսեցաւ Նորին Ամենապատուութիւնը, բնաբան ունենալով «Զի զրեալ է թէ ոչ միայն Հացի կեցցէ մարդ»: Ստորեւ՝ Պատրիարք Սրբազան Հօր քարոզը.—

Իմ խօսքս ձեզի ըսելէ առաջ, սրտի պարտք կը զգամ նախ ձեզի բերելու սուրբ տեղեաց մեր Տիրոջ կոխած վայրերու օրհնութիւնը: Օրհնութիւն Ս. Յարութեան Տաճարէն, մեր Տիրոջ Գերեզմանէն, Գողգոթայէն, Բերդեհէմէն և առ հասարակ այն բոլոր վայրերէն, ուր մինչեւ այսօր կը բրբռայ մեր Տիրոջ ձայնը և որուն հողէն տակաւին կը բուրէ անոր արցունքին և արիւնին անուշ հոտը:

Զեզի կը բերեմ նաեւ օրհնութիւնը Սրբոց Յակոբեանց Հաստատութենէն, կրօնական և ազգային այն մեծ ժառանգութենէն, որ

սպիտակ ազանքի պէս քառած Սխոնի բարձունքին՝ իբրեւ սրբավայր և ուխտավայր, դարբերով իր յոյսին փաղցրութիւնը և հաւատքին լոյսը բաշխած է քրիստոնեայ Հայ սերունդներուն: Ձեզի կը բերեմ մաքու աղջոյնը երուսաղէմի զինուորեալ Միաբանութեան, որ դարբերով, ինչպէս անցեալի մէջ, այնպէս ալ այսօր, գիշեր և ցերեկ կը հսկէ և կը պահպանէ ազգային այդ ժառանգութիւնը երուսաղէմի յաւիտենական փառքին մէջ:

Յիսուս իր առաքելութեան սկզբնաւորութեան, իր գործի մախօթեակին, դէմ առ դէմ եկաւ աշխարհի չարիքին, սատանային հետ, որ փորձելու համար մեր Տէրը՝ կ'ուզէր որ ան ֆաբերը հացերու վերածէր, յագեցնելու համար իր փաղցը:

Հացին, նիւթին կարիքը մեծ է մարդուն համար անտարակոյս, նիւթական այս աշխարհին մէջ: Հացը ուրիշ բան չէ բայց դրամը, գործը, հաճոյքը, ապահովութիւնը մարդուն: Հացին կարիքը կը սրէ մեր միտքն ու կարողութիւնները և կը մղէ մեզ գործի, շատցնելու կեանքին բարիքները: Նիւթական ունեցողը իր հետը ունի աշխարհի ուժը դժբախտաբար: Վերածէ ֆաբերը հացի և մարդոց բազմութիւններ պիտի վազեն ետեւէդ և հնազանդին ֆեզի:

Միւս կողմէ սակայն, նիւթին պաշտամունքը կրնայ մղել որդին սպաննելու իր հայրը, կիներ՝ դաւաճանելու իր ամուսնին, ծառան՝ սպաննելու իր տէրը, աշակերտը՝ մատնելու իր վարդապետը երեսուն արծաթի: Կեանքի չարիքներուն մեծ մասը կը բխի նիւթապաշտութենէն: Նիւթով կը գնուին և կը վաճառուին բոլոր սրբութիւնները: Ահա նշմարտազանցութիւնը կեանքին, որ երկնորանքի առջեւ դրած է բոլոր ժամանակներու մարդը:

Անապատին մէջ նոյն երկնորանքին առջեւն է մեր Տէրը: Հոգին և նիւթը, բարին և չարը կեցած են դէմ առ դէմ, իբրեւ հակադիր եզրեր իրարու: Պանը մեծ է ու մակատագրական, որովհետեւ այդ ընտրութենէն կախուած է ոչ միայն Յիսուսի այլ աշխարհի դողդաղացող մակատագիրը, մարդուն

բարոյական և հոգեկան ուժերու յաղթանակը: Եւ սակայն անապատի խորքէն կը բարձրանայ յանկարծ Յիսուսի ձայնը, վնիւս ու վնասական, քէ «ետիս կորիք սատանայ», որովհետեւ մարդը միայն հացով չէ որ կ'ապրի, այլ աստուածային նշմարտութիւններով, որոնք վերէն կու գան, կ'անցնին մեր հոգիէն և կը վերածեն մեր նիւթականը լոյսի և գեղեցկութեան:

Չարիքը դիմադրելու երկու կերպ կայ. առաջինը գայն ջնջել ջանալու կերպն է, գորկարելի է բացասական կոչել, որովհետեւ ամէն յարձակում կը գրգռէ չարը և ընդդիմութեան կը հրաւիրէ գայն, երկարածգելով այսպէս չարիքներու անվերջ շղթան. երկրորդ կերպը առաքինութիւններով գոյացնելն է ինքզինքը, փակելով դռները չարիքին դէմ. ասիկա դրական կերպն է չարի յաղթահարման: Յիսուս կրցաւ յաղթել չարին որովհետեւ լեցուած էր աստուածային հոգիով և սիրով, ինչպէս մաքու մարդերը ազատագրելու առաքելութեամբ:

Մարդ իր կազմութեամբ գերազանց հրաշքն է ստեղծագործութեան, որովհետեւ իր մէջ մէկտեղուած են նիւթը և հոգին: Մարդը իր մէջ ունի բարձրագոյնը՝ Աստուծոյ պատկերը, և ստորնագոյնը՝ նիւթը: Ան կարօտը ունի Աստուծոյ, ինչպէս մաքու կարօտը՝ աշխարհիս: Ասով կը սկսի անգութ պայքարը հոգիին և նիւթին միջեւ, կազմելով ողբերգութիւնը մարդուն: Բարձրագոյն նպատակը այս պայքարին ուրիշ բան չէ՝ բայց երէ միութիւն մը Աստուծոյ հետ, վասնզի առանց պայքարի չկայ յաղթանակ և հաշտութիւն: Յիսուս իբրեւ կատարեալ տիպարը մարդուն, անապատին խորը, Գերսեմանիի պարտէզին մէջ և ապա խաչին վրայ տարաւ այս պայքարը, վերածելով Յիսուս-մարդը անհուն գայրոյթի, անհուն ներդաշնակութեան և յաղթող հերոսի:

Մարդկային բովանդակ պատմութիւնը ուրիշ բան չէ բայց ահաւոր պայքարը հոգիին և նիւթին, չարին և բարիին, և պատմութիւնը չէ կրցած տակաւին լուծել այս կնիւնը: Ի գուր իմաստասէրներ, ընկերաբաններ և բարոյագէտներ ծրագիրներ կ'առաջարկեն, երազներ կը հիւսնեն, կեանքի այս տագնապը ամոքելու համար: Անոնք

բալորը կը նմանին խարոյկին վրայ ողջակիզուող գոհերուն քով կեցող նուագածուներու, որոնք իրենց խժալուր նուագով կը փորձեն խափանել գոհերուն աղիտոյութիւնը:

Այն ժողովուրդները, որոնք քաղաքի հացի վերածելու աշխատանքը տարած են, ստեղծելով միայն նիւթականի և վայելիքազատութիւնը, իրենց ակառակներով փորած են իրենց գերեզմանները: Իսկ անոնք որ գիտցած են ի հարկին գոհել նիւթը ի շնորհուկս հոգեկանին, և հաւատացած են քէ հոգին առաւել է քան գոհութիւնը, կրցած են ապրիլ: Յաւիտեանական է ճշմարտութիւնը. ով որ նիւթը կը փրկէ, կը գոհէ հոգին և փոխադարձաբար: Բարոյապէս արքուն և զօրեղ են այն ժողովուրդները, որոնք գիտեն վեր դասել հոգեկանը, գոհելով նիւթը ի խնդիր գաղափարին:

Հին աշխարհի և քրիստոնէութեան տարբերութիւնը այս իրողութեան մէջ է: Հին աշխարհը կը հաւատար առաւելաբար նիւթին, ուժին, անոնց խորհրդանիշ եղող հողամէտական արժիւն: Քրիստոնէութեան խորհրդանիշն է խաչը, որ ուրիշ բան չէ եթէ ոչ գոհողութիւն, նուիրում, յանուն մեծ և սուրբ իտէալներու կամովին առնուած տառապանք: Մարդուն հոգին չ'երջանկանար և չ'անիր առնելով, այլ՝ տալով: Յափըշտակութեամբ կը մեծարուի մեր առնող եսը, իսկ գոհողութեամբ՝ մեր տուող եսը:

Մեր պապերը գիտցած են այս ճշմարտութիւնը և ընտրած հոգին՝ գոհելով նիւթը: Մեր կեանքը գինն է այդ ընտրութեան: Անոնք չեն մեռած՝ մեռած ըլլալու սիրոյն: Հայը կը տարբերի ուրիշ ժողովուրդներէն ոչ միայն իր ինքնութեամբ, այլ նաեւ գայն իրագործելու խորհուրդով: Մենք ունեցած ենք կատարելութեան մեր մտատիպարը, ունեցած ենք մեզի յատուկ ոգի, և ուզած ենք ձեռն ու կեցածք տալ անոր, ինքզինքնիս ըլլալու համար:

Երանի այն ժողովուրդներուն, որոնք ինքնագիտակցութեան իրենց նամբուն վրայ գոհեր տուած են և վերքեր ունեցած՝ ի խնդիր ոգեղէն արժէքներու պահպանու-

թեան: Երանի անոնց մանաւանդ, որոնք իրենց այս վերքերը համբուրել գիտցած են և անոնցմէ երգեր յորինելով՝ երգած իրենց անցեալ սխրագործութիւնները:

Շատ են օրինակները մեր նախնիներէն, որոնք գոհած են անհրաժեշտը՝ փրկելու համար ոգին: Ջեզմէ շատերուն ծանօթ է պարագան Հայ վանառականին, որ իր հայրենի քաղաքէն Հալէպ կ'երթար ընտանիքին համար պարէն հայրայրելու: Երբ Հալէպի շուկան կը հասնի, կը տեսնէ որ քուրք մը Հայկական ձեռագիր աւետարան մը կը ծախէ: Վանառականը, ի տես այս վանառին, կը մոռնայ իր գաւակներուն համար պարէն գնելու պարագան, և իր ունեցած երեք ոսկիով կը գնէ ձեռագիրը:

Մարգարէական ոգի ունենալու պէտք չկայ ըսելու քէ յիսուն տարի վերջ գուցէ ըլլան Հայեր գաղութներու մէջ, բայց ոչ Հայութիւն: Ովկէանոսի մէջ նաւը ընկող մեկէ վերջ առագաստի ծուէններ և տախտակի ու սյարանի կտորներ տակաւին կրնան երկար ատեն ծփալ ջուրերուն վրայ, բայց այդ չի նշանակեր քէ նաւը չէ ընկղմած:

Մեր գոյութեան նաւը արտասահմանի մէջ իր նաւահանգիստին առաջնորդելու համար փարոսներու պէտք կայ: Այդ լոյսը Հայ եկեղեցին է, մեր լեզուն է, մեր աւանդութիւնն է, մեր մշակոյթն է, մեր սրբութիւններն են, մեր Հայրենիքն է: Առանց այս սուրբերուն մենք ի վիճակի չենք ինքզինքնիս յանձնաձեռնելու: Ժողովուրդները կանգուն կը մնան՝ երբ հաւատարիմ են իրենց անցեալին, իրենց սրբութիւններուն, իրենց կեանքը ապահովող և դիմագիծ շինող ազգակներուն:

Սերունդի շարունակութեան մէջ իրենց անմահութեան գաղափարը տեսնել անհատական չէ միայն, այլ նաեւ՝ հաւաքական և ազգային: Ժողովուրդներ եւս կը ձգտին անմահութեան:

Ազօրենք ի սրտէ, որ մեր մէջ չազօտանան հոգեկան արժէքները, որպէսզի անոնցմով կարենանք շարունակել մեր կեանքը, փառաւորելով գանձնալի յանուն սուրբ երբորութեան, որ է օրհնեալ յաւիտեան, ամէն:

Հ. Մ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ.

Սուրբ Պատարագէն ետք, Պատրիարք Արքագանը իր շքախմբով ճաշի հիւրը եղաւ Պուէնոս Այրէսի Հ. Մ. Ը. Միութեան, վերջինիս մարդագաշտի հիւրասենեակին մէջ, ուր ընդունուեցաւ անդամներու բուռն ծափահարութիւններով: Ծաղկերոյթի միջոցին խօսք առին Հ. Մ. Ը. Մ. ի Վարչութեան Ատենայեալ Տիար Ռ. Պետիկեան, վեթերան անդամ Տիար Յ. Ստեփանեան և Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակը: Իր ժամանակն առնելով մէջ Ն. Ամենապատուութիւնը ներկաներուն թեքադրեց շարունակել ազգայնաշոյանման ի խնդիր տարուող աշխատանքները, առանց նկատի ունենալու խոչընդոտներն ու դժուարութիւնները:

ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ՆՈՒՐԱԿԻ.

Յուլիս 21, Երեքշաբթի, կէսօրէ ետք, Երուսաղէմէն զալով օդի ճամբով Պուէնոս Այրէս ժամանեց Երուսաղէմի Հայ Պատրիարքութեան Նուիրակ Հոգշ. Տ. Յակոբ Վարդապետ Վարդանեան: Դիմաւորութեան համար օդակայան կը գտնուէին Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակի փոխանորդ Հոգշ. Տ. Յարութիւն Ծ. Վրդ. Մուշեան և Յովսէփ Ճէրէճեան:

Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Պրն.

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ԱՐՔԵՊՍ.ԿԱՐՏԻՆԱԼ ԳԱՃԻԱՆՈՅԻՆ.

Յուլիս 22, Չորեքշաբթի, Կ. ա. ժամը

Ն. Ամենապատուութիւնը Պուէնոս Այրէսի Հ. Մ. Ը. Միութեան վարչական կազմին հետ:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Յուլիս 20-21, Երկուշաբթի-Երեքշաբթի, Պատրիարք Արքագան Հօր բարի գալուտի աշխույթեան եկան Հայ թէ օտար կողմակերպութիւններու վարչութիւնները, որոնց մէջ նաեւ Արար Մշակութային Միութեան ներկայացուցիչները:

10-30-ին Պատրիարք Արքագանը ընդունեց Արժանթինի Ասորիներու Եպիսկոպոսը և համայնքային վարչութիւնը, որոնք Ն. Ամենապատուութեան ներկայացուցին Արժանթինի Ասորի համայնքին բարի գալուտի ողջոյնն ու յարգանքները:

Նոյն օրը կէսօրէ ետք ժամը 4-ին, Պատրիարք Արքագանը աշխույթ Արժանթինի

Արքեպիսկոպոս Կարտինալ Գաճիանոյի, վերջինիս Առաջնորդարանին մէջ:

Պատրիարք Սրբազան Հօր ընկերացան Կաթողիկոսական Պատուիրակ Գերշ. Տ. Բարդէն Եպս. Ապատեան, իր Փոխանորդը՝ Հոգշ. Տ. Յարութիւն Մ. Վրդ. Մուշեան, Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց Վարժարանի Տեսուչ Հոգշ. Տ. Յակոբ Վրդ. Վարդանեան, Պատրիարքարանի Դիւանապետ Հոգշ. Տ. Շահէ Վրդ. Աճէմեան, Կեղրոնական Վարչութեան Փոխ-Ատենապետ Տիար Գէորգ Սարաֆեան, Ատենադպիր Տբթ. Եփրատ Պայրամեան և անդամ Տիար Սարգիս Քէթէն:

Բարի գալուստի սիրալիր ողջոյններէն ետք, Ն. Գերապատուութիւն Կարտինալը

ցութեան և սիրոյ մթնոլորտը առհասարակ: Ն. Գերապատուութիւնը յայտնեց թէ Վատիկանի Ժողովէն ետք, այս տարի, ծրագրած է այցելել Ս. Երկիր և իր ուխտը կատարել աստուածակոխ սրբավայրերուն մէջ:

Այս առթիւ, Պատրիարք Սրբազանը հրաւիրեց Կարտինալ Գաճիանոն որ ըլլայ Հայոց Պատրիարքարանին հիւրը, Երուսաղէմ իր այցելութեան ընթացքին: Զղացուած, Կարտինալը շնորհակալութիւն յայտնեց և ընդունեց հրաւերը:

ԿԱՐՏԻՆԱԼ ԳԱՃԻԱՆՈՅԻ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ.

Յուլիս 23, Հինգշաբթի, կ. ա. Ժամը

Ն. Գ. Կարտինալ Գաճիանո, երբ ջերմ գրոյց կ'ունենայ Պատրիարք Սրբազան Հօր և Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակին հետ:

ներկայացուց Պատրիարք Սրբազանին իր աշխատակիցները, Առաջնորդարանի բարձրաստիճան եկեղեցականներ:

Խօսակցութիւնը ընդգրկեց գլխաւորաբար Ն. Սրբութիւն Պօղոս Զ. Պապին այցելութիւնը Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարան և քրիստոնէական եկեղեցիներէն ներս յայտնուող հանդուրժողութեան, գործակ-

10-30-ին, Հայոց Առաջնորդարան այցելեց Ն. Գերապատուութիւն Կարտինալ Գաճիանո, Արժանիինի Արքեպիսկոպոսը: Արտաքին դռնէն ընդունուեցաւ Արարնեան Ազգ. Վարժարանի աշակերտութեան կողմէ, որ Ն. Գերապատուութեան ներկայացուց ծագկեփունջ մը:

Դահլիճի մուտքին, Ն. Գերապատու-

թիւնը ընդունուեցաւ եկեղեցական դասուն և Կեդրոնական Վարչութեան Ատենապետ Տիար Արմէն Պերկամալի, Փոխ-Ատենապետ Տիար Գէորգ Սարաֆեանի, Ատենադպիր Տբթ. Եփրատ Պայրամեանի և Ոորհրդական Տիար Յովսէփ Ճէրէճեանի կողմէ:

Ն. Գ. Կարտինալ Գաճիանօ Պատրիարք Սրբազան Հօր ընծայեց արծաթեայ ափսէ մը Վատիկանի Ս. Պետրոս եկեղեցւոյ քանդակով, հանդուցեալ Յովհաննէս ԻԳ. Պապի և Կարտինալին նկարներով, յատկապէս պատրաստուած ի յիշատակ Վատիկանի Բ. Ժողովին:

Պատրիարք Սրբազանը փոխադարձաբար, Ն. Գերապատուութեան ընծայեց Սրբազան Պապին չրջանակուած մեծադիր նկարը, առնուած Հայոց Պատրիարքարանին մէջ:

Երկու բարձրաստիճան եկեղեցականներու խօսակցութեան առարկայ եղան դըլխաւորաբար Վատիկանի Բ. Ժողովը և Երուսաղէմի Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգութիւնը:

Ժամուան մը շատ սիրալիր և մտեմօրեկ տեսակցութեան ընթացքին, երբ երկու եկեղեցականներու զուարթախօս բնաւորութիւնը ստեղծեց հաճելի մթնոլորտ մը, Պատրիարք Սրբազանը կրկնեց իր հրաւերը, որ Ն. Գերապատուութիւնը ընդունի ըլլալ Հայոց Պատրիարքարանի հիւրը՝ Երուսաղէմ կատարելիք իր ուխտաւորութեան ընթացքին: Ն. Գ. Գաճիանօ Արքեպիսկոպոս ժպտով ընդունեց եղած հրաւերը և աւելցուց. «Լսած եմ արդէն Երուսաղէմ ուխտի զացած իմ եկեղեցական եղբայրներէս՝ Ս. Տեղեաց մատակարարման մէջ Հայոց վայելած բացառիկ դիրքին և առաւելութիւններուն մասին: Ի զուր չէ որ Քաջանայապետը բնաւ ըլլայ Ձեր Պատրիարքարանին մէջ. "Իսկապէս տարբեր են Հայերը"»:

Տեսակցութենէն ետք, Ն. Գերապատուութիւնը փափաքեցաւ այցելել նաեւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցին, ուր, խորանին առջեւ ծնրադրած, Պատրիարք Սրբազանի կողքին, աղօթեց եկեղեցիներու միութեան համար:

Կէսօրին, Ն. Ամենապատուութիւնը ճա-

շեց Առաջնորդարանի սրահին մէջ, Հայ եկեղեցականներու դասին հետ:

Նոյն օրը, Երեկոյեան ժամը 4-ին, Պատրիարք Սրբազան Հայրը այցելեց Ուղղափառ Ռուս եկեղեցւոյ Առաջնորդ Նիկողոս Եպիսկոպոսին, և ապա՝ Ուղղափառ Արքա եկեղեցւոյ ներկայացուցիչներուն, իրենց Առաջնորդարանին մէջ:

ԾԱՆԿԵՊՍԱԿԻ ՁԵՏԵՂՈՒՄ.

Յուլիս 24, Ուրբաթ, կ. ա. ժամը 11-ին, Պատրիարք Սրբազանը, իր հետ ունենալով Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակը, եկեղեցականներու դասը և Կեդրոնական Վարչութեան անդամները, ծաղկեպսակ մը ղետեղեց Արժանթիւեան հերոս Սան Մարթինի զերեզմանին վրայ, արտասանելով «Հողուց» մը:

ՊԱՇՏՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԺԱՆԹԻՒՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ն. Վ. ՏԲԹ. ԱՐԺՈՒԲՈ ԻԼԻԱՅԻՆ.

Նոյն օրը Երեկոյեան ժամը 7.30-ին, Պատրիարք Սրբազանը իր շքախոմարով պաշտօնական այցելութիւն մը տուաւ Նախագահական Պալատին և ընդունուեցաւ Ն. Վ. Հանրապետութեան Նախագահին կողմէ:

Ն. Վսեմութեան կողքին էին Կրօնից Նախարար Տբթ. Ոսէ Նօկերով Արմենկոյ և իր օգնականը՝ Տբթ. Ռոպերթօ Պրալօ:

Պատրիարք Սրբազանը իր խօսքը ուղղելով Ն. Վսեմութիւն Նախագահին, ըսաւ. «Արժանթիւնի մեր զաղութին այցելութեանս առիթով, ինքզինքս բարձրօրէն պատուուած կը զգամ արժանանալով Ձերդ Վսեմութեան այս ընդունելութեան: Տպաւորութիւնը զոր ունիմ քրիստոնեայ, գեղեցիկ և յառաջդիմութեան ճամբուն մէջ եղող այս երկրէն, իմ լաւագոյն յիշատակներէս մին պիտի ֆնայ: Ձեմ կրնար չհիանալ Ձեր ասպնջական երկրին վրայ, որուն լիառատ բարիքները կը վայելեն անխտիր Ձեր բոլոր երջանիկ զաւակները: Աստուծոյ հովանին թող անպակաս ըլլայ այս երկրին և անոր ժողովուրդին վրայէն, և Տէրը Ձեզի ալ պարգեւէ ուժ և կարողութիւն՝ որպէսզի բոլորին ծա-

նժի Ձեր իմաստութեամբ և բարութեամբ տառնորդէք այս երկիրը իր իղձերուն և խաչալններուն իրադարձման։ Այս առթիւ, Ձերդ Վսեմութեան կը բերեմ նաեւ Ս. Տեղ-
եաց և Քրիստոսի ներկայութեամբ օծուած Սրբալիպյերուն օրհնութիւնը։

Պատրիարք Սրբազանի խօսքերուն պատասխանելով, Ն. Վսեմութիւն նախագահը րտա. «Ինծի համար մեծ հաճոյք է ընդունիլ Ձերդ Ամենապատուութեան նման բարձրատիճան եկեղեցական մը, որ կը բերէ մեզի Ս. Երկրի օրհնութիւնը և կը զօրացնէ կապերը ժողովուրդներու միջեւ։ Վերջին չքմանին, առիթը ունեցայ Հայ կարեւոր անձնաւորութիւններ ընդունելու և տպաւորութիւններս հաճելի եղան։ Սակայն Ձերդ

տիւ կը բերեն իրենց ցեղին։ Ամէն Արժան-
թիւնցիկ փառաքն է այցելել Ս. Երկիր և ներշնչուիլ Ս. Գրական յիշատակներէն։ Իմ ալ ցանկութիւնս է այդ Երանի կարենայի Ձեր այցելութիւնը փոխադարձել Երուսա-
ղէմի մէջ։»

Այս առթիւ, Ն. Ամենապատուութիւն Պատրիարք Սրբազանը Ն. Վսեմութիւն նախագահ Տեղ. Արթուրօ Իլիայի կուրծքը զարդարեց Սուրբ Յարութեան Տաճարի Առաջին Կարգի աղամանդակու չքանչանով, միաժամանակ Ն. Վսեմութեան յանձնելով ղեկեցկօրէն ղեկավարողուած և Արժանթիւն-
եան լեզուով զրուած պատուոյ դիր մը։

Կէս ժամ տևող այցելութեան ընթաց-
քին, խօսակցութիւնը շարունակուեցաւ հա-

Ն. Գ. Կարտինալ Գանիանօ՝ Ն. Ամենապատուութեան,
Եկեղեցական դասին և Կեդր. վարչութեան անդամներուն հետ,
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր Եկեղեցիին մուտքին։

Ամենապատուութեան շնորհաբեր այցելու-
թիւնը եղաւ թաղն ու պատկը բոլորին։ Եւ
Հայերը լաւ կը ճանչնամ իրեն աշխատա-
սէր և պարկեշտ քաղաքացիներ, որոնք ի-
րենց նպատար կը բերեն երկրի կառուցման
և յառաջդիմութեան։ Տոկուն, կամքի տէր
և խելացի, անոնք օրինակ են այլոց և պա-

ճելի և մտերմիկ արտայայտութիւններով,
որոնցմէ ետք Պատրիարք Սրբազանը և իր
հետեւորդները հրաժեշտ առին Ն. Վ. Նա-
խագահէն։

Գիշերը, Պատրիարք Սրբազանը հիւրը
եղաւ Կեդրոնական վարչութեան Փոխ-Ատե-
նապետ Տիար Գէորգ Սարաֆեանի, վերջի-

նրա ընտանիքին մէջ: Հաճելի ընթրիքէ մը
ետք, Տէր և Տիկին Սարաֆեաններու թոռ-
ները ինքնաբերաբար կերպով իրենց խնայողու-
թեան դանձանակի պարունակութիւնը նուր-
բեցին Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգու-
թեան ֆոնտին:

Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ.

Յուլիս 25, Շաբաթ, Պատրիարք Սրբա-
դոսր Հիւրասիրուեցաւ ճաշկերոյթով մը,
որը կազմակերպած էր Արծրունեան Ազգ-
վարժարանի Հոգաբարձութեան Տիկնանց
կազմակերպութիւնը, «Հայ Կեդրոն»ի սրա-
հին մէջ: Հրաւիրուելով փակել ուրախ
մթնոլորտով շնացած հաւաքոյթը, Ն. Ա-
մենապատուութիւնը խօսքը ուղղեց ներկայ
եղող մայրերուն և շէշտեց թէ Հայ Մայրը
հակառակորդական պարտականութիւն մը կը
կատարէ Սփիւռքի մէջ: Որպէս եզրակացու-
թիւն, Պատրիարք Սրբազանը ըսաւ. «Ազգեր
դրօշակ մը կ'ունենան և այդ դրօշակին
վրայ դինանշաններ կը դնեն: Եթէ պէտք ըլ-
լայ որ մենք, արտասահմանի Հայերս, մեր
դրօշակին վրայ դինանշան մը դնենք, այդ
պէտք է ըլլայ կանթեղն ու գիրքը»:

ՅՈՒՐԵՆԵԱՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԳԵՐԾ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿԻ

25-ԱՄԵՆԱՅ ԲԱՆԱՆԱՅՈՒԹԵԱՆ.

Յուլիս 26, Կիրակի, մեծ շուքով տօն-
ուեցաւ Հարաւային Ամերիկայի Կաթողի-
կոսական Պատուիրակ Գերշ. Տ. Բարդէն
Եպս. Ապատեանի Բաժանայութեան քսան-
հինգամեակը:

Առաւօտեան, Պուէնոս Այրէսի Ս. Գրի-
գոր Լուսաւորիչ Մայր Եկեղեցիին մէջ Ս.
Պատարազը մատոյց Յորելեար Սրբազանը:
Գոհութեանն առաջ, Հոգւ. Տ. Շահէ Վրդ.
Աճէմեան Ս. Խորանէն կարգաց Ն. Ս. Օ.
Տ. Տ. Վազգէն Ա. Վեհափառ Կաթողիկոսի
սրբատառ Կոնդակը, որով Արքութեան պա-
տիւ կը շնորհուէր Պատուիրակ Սրբազան
Հօր:

Կոնդակի ընթերցումէն ետք, Պատրիարք
Սրբազանը խօսեցաւ ներշնչուած քարոզ մը,
որուն ընթացքին վեր առաւ Յորելեար Սրբ-

բազանին եկեղեցանուէր և ազգանուէր դոր-
ծունէութիւնը:

Ս. Պատարազի վերջաւորութեան, Ն. Ա-
մենապատուութեան նախադահութեամբ կա-
տարուեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն՝ Յո-
րելեար Սրբազանի վախճանեալ ծնողքի հո-
գիներուն ի հանգիստ:

Արարողութեան աւարտին, Յորելեար
Սրբազանը եկեղեցիին մէջ ընդունեց շնոր-
հաւորութիւնները հաւատացեալ ժողո-
վուրդին, իսկ Առաջնորդարանի Դահլիճին
մէջ՝ օտար եկեղեցական և պետական ներ-
կայացուցիչներու բարեմաղթութիւնները:

Երեկոյեան ժամը 9:30-ին, «Հայ Կեդ-
րոն»ի սրահին մէջ տրուեցաւ ճաշկերոյթ
մը՝ ի պատիւ Յորելեար Սրբազան Հօր:
ճաշկերոյթի ընթացքին խօսք առին Պրն.
Լ. Տ. Աւետիսեան, Պրն. Արմէն Պերկա-
մալի, Հոգւ. Տ. Յարութիւն Ծ. Վրդ.
Մուշեան, Եկեղեց. Պայծառութեան կողմէ՝
Պրն. Յովսէփ Եւոսուֆեան, Հ. Ա. Ե. Ե.
Կազմակերպութեան կողմէ՝ Օրդ. Մանուշակ
Մեսրոպեան, Ուրուկուայի Հ. Բ. Ը. Միու-
թեան կողմէ՝ Պրն. Աւետիս Նալպանտեան,
Արարչեան Վարժարանի Շրջանաւարտնե-
րուն կողմէ՝ Պրն. Գրիգոր Մուշեան, Վի-
սենթէ Լուիզի Հայութեան կողմէ՝ Պրն.
Եղուարդ Դերձակեան, Եկեղեցանուէր Տիկ-
նանց Կազմակերպութեան կողմէ՝ Տիկն.
Օֆելիա Իպիւեան, «Շաբաթ» շաբաթա-
թերթի կողմէ՝ Պրն. Գէորգ Մուշեան, «Ար-
մենիա» օրաթերթի կողմէ՝ Պրն. Սոկրատ
Թէրզեան, «Մեան» շաբաթաթերթի կողմէ՝
Պրն. Գրիգոր Կէօնճեան, Սարկաւազներու
կողմէ՝ Պրն. Վարդգէս Կեռոյեան:

Խօսք առնելով, Պատրիարք Սրբազանը
դնահատեց Գերշ. Պատուիրակին հանդէպ
Պուէնոս Այրէսի Հայ դպրութիւն կողմէ ցոյց
տրուած սէրն ու յարգանքը, և թելադրեց
աւելի խնդավառութեամբ խմբուիլ Գերշ.
Տ. Բարդէն Արքեպիսկոպոսի շուրջ՝ անոր
ազգանուէր ջանքերը լիակատար յաջողու-
թեամբ պսակելու համար:

Հրաւիրուելով փակման խօսքը ընելու,
Յորելեար Սրբազանը ըսաւ.—

Մաշած և խեղճ քառ է շնորհակալու-
քիւն քառը, յայտնելու համար իմ ամբող-
ջական զգացումը ձեր խօսքերուն, մաղ-

բանկներուն և ներկայութեան համար:

Յուզումնախառն ուրախութիւնը որ կը զգամ այսօր, կ'ուզեմ բաժնել ձեր բոլորին հետ: Որովհետեւ ինչպէս վիշտը, նոյնպէս և երջանկութիւնը կարելի չէ ամբողջութեամբ կրել. սրտին համար ծանր պիտի ըլլար ընել այդ: Ու երջանկութիւնը, որ իմս է, չի գար այն իրողութենէն՝ որ կը ստանամ յարգանքի ցոյց մը այսօր, այլ քսանհինգ տարիներ առաջ ինծի Աստուծմէ տրուած շնորհին՝ որ կը ցայ ծառայել ազգիս և եկեղեցիիս իմովսանն:

Եթէ նոյնիսկ յաջողութիւններ ունեցայ, զանոնք կը պարտիմ մեր ժողովուրդին, անոր գործակցութեան և հասկացողութեան: Այլապէս առանձին ռելէ անհատ, որքան ալ հանճարեղ և կարող՝ պիտի չարժէ բան մը: Արքութեան շնորհումը մեր բոլորէն մեր բոլորին տրուած վարձատրութիւն մըն է:

Այսօրուան այս մասնաւոր հանգրուանին մէջէն հոգիս նաեւ կը յիշէ անցեալի մէջ սիրելի այն դէմքերը, ծնողք և ուսուցիչ, որոնք իմ կազմութեանս մէջ բաժին ունեցան: Կը զգամ թէ ինչ որ եմ, կը պարտիմ անոնց և հիմա յարգանքով և երախտագիտութեամբ կը խոնարհիմ անոնց յիշատակին առջեւ:

Ու այս բոլորին հետ կը մտածեմ նաեւ այն ծանրութեան մասին, որ աստիճանի բարձրացում մը անդայմանօրէն կը բերէ իրեն հետ: Պէտք է կարենամ արդարացնել բոլոր ակնկալութիւնները: Ու կը հաւատամ որ Աստուծո՞ւ գործվիզ պիտի ըլլայ ինծի, և մեր գաղութի պատուական հայ ժողովուրդը պիտի համագործակցի նորէն նոյն սիրով և հասկացողութեամբ, որպէսզի կարենանք իրագործել հաւաքական մեր նպատակները:

Շնորհակալութիւն պատուին համար որ ընծայեցիք ինծի, գոր կը նկատեմ պատիւ՝ ընծայուած Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցիին, որուն համեստ մէկ պաշտօնեան եմ ես, և որուն փառքին ու պայծառութեան ծառան միայն:

Երախտագիտութիւն երուսաղէմի Ամենապատիւ Պատրիարք Սրբազանին, որ իր ազնիւ խօսքով փայլեցուց այս օրը և խորա-

պէս ուրախացուց սիրտս իր բարեկամի և ուսուցչի ներկայութեամբ:

Յորեկեար Սրբազանին ի պատիւ սարքուած ճաշկերոյթը վերջ գտաւ Պատրիարք Սրբազան Հօր Պաշտօնիչով և Տէրունական աղօթքով:

ԱՐՄԼԱՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ.

Յուլիս 27, Երկուշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը Հիւրը եղաւ Արարչեան Ազգային Վարժարանի Տեսուչ Հոգիչ Տ. Գարութիւն Թ. Վրդ. Մուշեանի և Ուսուցչական Կադմին, որուն ընթացքին Ն. Ամենապատուութիւնը հետաքրքրուեցաւ Հայ ուսուցիչները և Պուէնոս Այրէսի Հայկական Վարժարանները զբաղեցնող զանազան հարցերով:

Նոյն օրը, յետ միջօրէին, Ն. Ամենապատուութեան այցելեց Պոլսոյ Հայրենակցական Միութեան Վարչութիւնը:

ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Յուլիս 28, Երեքշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը ճաշի հիւրը եղաւ Մերկերեան -Դանիէլեան ընտանիքներուն, Պրն. Ալեքսան Մերկերեանի տան մէջ:

Նոյն օրը, կէսօրէ ետք, Ն. Ամենապատուութեան այցելեցին Պուէնոս Այրէսի Հայ Բողոքական Համայնքի ներկայացուցիչները, իրենց Հոգեւոր Հովիւին զխաւրութեամբ:

Երեկոյեան, Պատրիարք Սրբազանը հիւրասիրուեցաւ Կեղրոնական Վարչութեան Ատենապետ Պրն. Արմէն Պերկամալիի կողմէ: Այս առթիւ հրաւիրուած էին նաեւ շատ մը ազգայիններ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ.

Յուլիս 29, Զորեքշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը Հօր այցելեցին Արժանթինեան Բրիտանեայ Տեմբրաթ Կուսակցութեան ղեկավարները, և մտերմիկ խօսակցութեան մը ընթացքին լայնօրէն հետաքրքրուեցան Երուսաղէմով, Սուրբ Գարութեան Տաճարի նորոգութեամբ, ինչպէս նաեւ միջ-եկեղեցական յարաբերութիւններով:

Կէսօրին, Ն. Ամենապատուութիւնը հիւ-

բաժնիկներուցաւ Պրն. Լեւոն Թէրզեանի բնակարանին մէջ, ուր այս առթիւ հրաւիրուած էին նաեւ ծանօթ ազգայիններ:

Նոյն օրը, երեկոյեան ժամը 8-ին, Կեդրոնական Վարչութեան հրաւերով, խումբ մը ծանօթ ազգայիններու ներկայութեան Առաջնորդարանի սրահին մէջ գումարուեցաւ Խորհրդակցական Ժողով մը՝ Սուրբ Գարութեան Տաճարի նորոգութեան Հարաւային Ամերիկայի Հանդանակութեան շուրջ: Ժողովին կը նախագահէր Ամեն. Ս. Պատրիարքը, որ խօսք առնելով տեղեկութիւններ տուաւ երուսաղէմի Հայ Պատրիարքարանի նիւթական կացութեան մասին: Հոգշ. Տ. Շահէ Վրդ. Աճէմեան մանրամասն բացատրութիւններ տուաւ Ս. Գարութեան Տաճարին մէջ ցարդ կատարուած նորոգութիւններուն շուրջ, և շեշտեց թէ նորոգութեան ծախսերու Հայոց բաժինը կը հասնէր մէկ միլիոն տոլարի, որուն երեք հարիւր հազարը յանձն առած էր հոգալ Գալուստ Կիւլաքեանի Հիմնարկութիւնը: Հոգշ. Հայր Սուրբը աւելցուց թէ այս առնչութեամբ Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ կատարուած հանդանակութեան արդիւնքը եղած էր 430 հազար տոլար, և թէ Հարաւային Ամերիկայի Հայութեան որպէս բաժին նշանակուած էր հարիւր հազար տոլար:

Վերոյիշեալ տեղեկութիւններու հիման վրայ և յետ խորհրդակցութեան, կազմուեցաւ Կեդրոնական Հանդանակիչ Յանձնախումբ մը, նախագահութեամբ Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակին:

Խորհրդակցական սոյն Ժողովին մասնակցող ազգայիններէն շատեր, խանդավառուած՝ համերաշխութեան և եկեղեցական ու ազգային կարեւորագոյն զօրծի մը շուրջ հաւաքական ճիգերով բոլորուելու սրտապնդիչ այս միջոցառման, տեղւոյն վրայ յայտարարեցին իրենց նուիրատուութիւններու բաժինը:

Այս առթիւ, Հայկական տեղական թերթերուն զրկուեցան հետեւեալ պաշտօնական հաղորդագրութիւնն ու Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակին կողմէ՝ ուղղուած իր պատուական ժողովուրդին.—

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի գիտութիւն մեր պատուական ժողովուրդին կը հաղորդենք թէ Զորեմբաքքի, 29 Յուլիսի երեկոյեան, Առաջնորդարանի Դահլիճին մէջ կայացաւ հաւաքոյթ մը, որու ընթացքին համայնքիս ծանօթ ազգայիններու խումբ մը ներկայացուեցաւ երուսաղէմի Ամեն. Պատրիարք Տ. Եղիշէ ԱՐԲ. Տէր Տէր ԵԱՆԻ և ըստ արժանւոյն պատուասիրուեցաւ:

Այս առթիւ անհրաժեշտ լուսաբանութիւններ տրուեցան Ս. Գարութեան Տաճարի վերանորոգութեան և անոր ազգային նշանակութեան մասին: Որպէսզի մեր Թեմը եւս, ինչպէս համազգային հանգանակութեան արշաւին մասնակցող միւս բոլոր Թեմերը, լիովին կատարէ իր ազգային պարտականութիւնը՝ դարաւոր այս ժառանգութեան պահպանման համար, յարմար դառնացաւ տեղւոյն վրայ իսկ կազմել Հանգանակիչ Յանձնախումբ մը, ըստ հետեւեալին.

Նախագահ՝ Գերշ. Տ. Բաբգէն Արքեպ. Ապատեան, Կաթողիկոսական Պատուիրակ: Գոյս-Նախագահ՝ Հոգշ. Տ. Գարութիւն Ի. Վրդ. Մուշեան, Պատուիրակի փոխանորդ:

Ատենապետ՝ Տիար Սարգիս Տիարպէֆիւրեան:

Գոյս-Ատենապետ՝ Տիար Արմէն Պերկամալի:

Ատենադպիր՝ Տիար Գեորգ Սարափեան: Գոյս-Ատենադպիր՝ Տիար Տիգրան Միւրէֆեան:

Գանձապահ՝ Տիար Մանուկ Շիրինեան: Գործադիր Մարմին՝ Տիար Դուպար Բէֆլիֆեան, Պարգեւ Պարսամեան, Փանոս Էօրնէֆեան, Պարգեւ Տէր Կարապետեան, Գրիգոր Դերձակեան, Ժագ Մերկերեան:

Խորհրդական անդամներ՝ Տիար Գրիգոր Կառավարեան, Սարգիս Քեքէն, Սարգիս Մարաշեան, Գալուստ Տէր Մարտիրոսեան, Տֆր. Եփրատ Պայրամեան, Ժիրայր Էֆշեան, Ասատուր Գարակոճեան, Տֆր. Անդրանիկ Աջապահեան, Հայկ Էմիրեան, Կարապետ Էֆշեան, Յովսէփ ձէրէֆեան, Վահագն Խարայէլեան, Ներսէս Կեօզիզարայեան, Բիւզանդ Գուշեան, Արշակ

Մառուկեան, Վահէ Զըննագեան, Ռաւօ Պետիկեան, Յակոբ Սէֆէրեան, Օննիկ Փանոսեան, Ահարոն Թըլըսըմեան, Պօղոս Սարափեան, Սանթիակօ Պահչէնեան, Մելֆոն Շիրիֆեան:

Վերոյիշեալ Յանձնախումբին ի պաշտօնէ մաս կը կազմեն նաեւ տեղւոյս Հոգեւորականները:

ԴԻԻԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆՆԻ

Կ Ո Ձ

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԹԵՄԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

Անգամ մը եւս փորձի կը դրուի, Հարաւային Ամերիկայի երկիրներու սիրելի և ազնուական Հայ ժողովուրդ, քո հայու ոգիդ և գիտակցութիւնդ, նոր, կարեւոր և անյետաձգելի հանգանակութեան մը առիթով, որուն մասնակցի՝ իւրաքանչիւր ճշմարիտ Հայ մարդու ոչ միայն բարոյական պարտաւորութիւնն է, այլ նաեւ անխուսափելի պատասխանատուութիւնը, վասնզի ան կը վերաբերի երուսաղէմի Ս. Քաղաքին մէջ Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգութեան և վերաշինութեան այժմէական խնդրոյն և մեր հայրերու դարաւոր գոհոգութեամբ, արիւնով և հաւատով ձեռք բերուած ու մեզ ժառանգ քոզած իրաւանց պաշտպանութեան:

Այդ իրաւունքները Սուրբ Վայրերու մէջ մեր ժողովուրդը կը դնեն հաւասար գծի վրայ մեծ ազգերու հետ, ու մեր փոքր բայց մարտիրոս եկեղեցին կը բարձրացնեն տարածուն և բազմանդամ Կաթոլիկ և Օրթոտոքս եկեղեցիներու հաւասարագոր մակարդակին: Քրիստոնէական մեծագոյն Ոստանին, Ս. Քաղաքին մէջ է ուրեմն, որ մեր Ազգն ու եկեղեցին կը ճանչցուն ու կը փառաւորուին միջազգային չափանիշով և կը զնահատուին արժանիքները մեր բարոյական, հոգեւոր և իմացական տաղանդին: Հայրենի հողէն դուրս, հո՛ն միայն Հայը կրնայ ազնիւ հպարտութեամբ պարծիլ իր պատմութեամբ, եկեղեցիով և լոյսի, ճշմարտութեան և հաւատքի նուաճման նամբաներուն վրայ տարած իր սխրագործու-

թիւններուն փաստովը, հաստատ տուեալներու վրայ:

Հայ երուսաղէմի փառքը անտարակոյս արդիւնք է տնօրինական սրբավայրերուն, որոնց հանդէպ մեր ժողովուրդը տածեց խորունկ սէր և անհուն պաշտամունք այն օրերէն ի վեր, երբ Քրիստոնէութիւնը յուսաւորեց իր հոգին: Առանց անոնց, նոյնպէս կարելի պիտի չըլլար ըմբռնել գոյութիւնը Սրբոց Յակոբեանց ազգապարծան Մայրավանքին, որ իբրեւ միակ մեծագոյն ժառանգութիւնը մեր անցեալէն մեզի մնացած և նաեւ որպէս նոր օրերու առաքելութիւն, կը ստանայ կրկնակի արժէք և կարեւորութիւն՝ Սփիւռքի մեր ազգային հոգեւոր գոյութեան պահպանման իբրեւ երաշխիք:

Մեծ է մեր ժողովուրդը, որովհետեւ ունի մշակութային իրականացումներ, անկողնայտելի գանձարանը հոգեւոր ստեղծագործութեանց, որոնց համար չտակարկեց ան պատմութեան ամենադժիշտ օրերուն իսկ, ո՛չ իր նիւթական կարողութիւնները և ո՛չ նոյնիսկ իր արիւնը:

Ժամանակն է որ փաստենք անգամ մը եւս, քէ արժանի յաջորդներն ենք մեր հայրերուն ու գիտակից ժառանգորդները անոնց հոգեւոր և բարոյական մեծութեանց:

Այս ըմբռնումն է որ կը վստահեցնէ մեզ, քէ Հարաւային Ամերիկայի հայաբնակ երկիրներու մեր ժողովուրդը պիտի գայ վկայելու նորէն գիտակցութեամբ, սիրով, հաւատով և հայու վայել առատաձեռնութեամբ՝ արժանաւորութիւնը իր Հայու կոչումին, ընդառաջելով սրտառու կոչերուն Ամենայն Հայոց սիրեցեալ մեր Հայրապետին և երուսաղէմի Ս. Արոտի արժանընտիր Գահակալին՝ Ամենապատիւ Տէր Եղիշէ Պատրիարքին, որոնց հեղինակաւոր ձայնին կը միացնենք մեր ալ տկար ձայնը, տալու սրտագին ուրախութեամբ Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգութեան փռնտին, իրականացնելով նոյնիսկ աւելին՝ որ հանգանակիչ նուիրակութիւնը կ'ակնկալէ մեզմէ: Կը հաւատանք որ ոչ ոք պիտի խուսափի որեւէ պատրուակով, նկատումով և կամ պատճառաբանութիւնով իր ազգային այս մեծ պարտէն:

Մեր սրտագին փափաքն է որ հանգանա-

կուրքեան բարեյաջող արդիւնաւորութեամբ միտքարուած վերադառնայ մեզմէ երուսաղէմի Ամենապատիւ Գահակալը, որ իր հետեւորդներով առջին պատրիարքական շնորհաբեր այցելութիւնը շնորհեց Հարաւային Ամերիկայի մերազն գաղութներուն:

Կ'աղօրենք որ Աստուած ձեր գոհողութիւններուն փոխարէն վարձատրէ ձեզ իր օրհնութեամբ, և գալիք սերունդներ երախտագիտութեամբ յիշեն ձեր անունը:

Սիրոյ Ողջունիւ և Օրհնութեամբ

Ազօրարար

ԲԱՐԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՍ ԱՊԱՏԵԱՆ

Հայրապետական Պատուիրակ

Հարաւ-Ամերիկահայոց

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՈՒՐՈՒԿՈՒԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ.

Յուլիս 30, Հինդարթի, Պատրիարք Սրբազանը օգի ճամբով մեկնեցաւ Մոնթէ-վիտէօ, կարճ այցելութիւն մը տալու համար Ուրուկուայի Հայ գաղութին: Նորին Ամենապատուութեան կ'ընկերակցէին Կաթողիկոսական Պատուիրակ Գերշ. Տ. Բարդէն Արքեպս. Ապատեան, Նուիրակ Հոգշ. Տ. Յակոբ Վրդ. Վարդանեան և Հոգշ. Տ. Շահէ Վրդ. Աճէմեան: Մինչեւ օղակայան Պատրիարք Սրբազանին ընկերացան Պատուիրակի փոխանորդ Հոգշ. Տ. Յարութիւն Ծ. Վրդ. Մուշեան, Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ Տիար Գ. Սարաֆեան և Տիար Յ. Ճէրէճեան, Տիկնանց Կազմակերպութեան կողմէ Տիկն. Ռօզա Դանիէլեան, Հ. Ա. Ե. Ե. Կազմակերպութեան կողմէ Տիար Յ. Եռուստիան և այլ ազգայիններ:

Մոնթէվիտէոյի մէջ Նորին Ամենապատուութիւնը պաշտօնական այցելութիւն տուաւ Ուրուկուայի Ազգային Խորհուրդի Նախագահ Տիար Ճիւնասթասիոյին և Մոնթէվիտէոյի Քաղաքապետ Տիար Լեոն Արրօօ Թօրրէսին: Տեսակցութիւններուն ընթացքին, վերոյիշեալ պետական բարձրաստիճան անձնաւորութիւնները գնահատանքով արտայայտուեցան Ուրուկուահայ-

յութեան մասին, շեշտելով թէ Հայեր մեծապէս սատարած են երկրի յառաջդիմութեան և վերելքին:

Ապա, Ն. Ամենապատուութիւնը, իր հետեւորդներով, ծաղկեպսակ մը զետեղեց Կառավարչատան հրապարակին մէջ յանուող Անկախութեան Յուշարձանին վրայ, ուր, յատուկ կարգադրութեամբ մը, բանակայիններ պատուոյ պահակ կեցած էին:

Ն. Ամենապատուութիւնը այցելեց նաեւ Ուրուկուահայ դպրոցներն ու ակումբները, ամենուրեք արժանանալով ջերմ և սրտացրնդունելութիւններու:

Ի պատիւ Պատրիարք Սրբազան Հօր և իր շքախումբին, Ուրուկուահայ Թեմի Կեդրոնական Վարչական Խորհուրդը ժողովրդական ճաշկերոյթ մը սարքեց Շարաթ, Օգոստոս մէկի երեկոյեան: Ծաշկերոյթին հրաւիրուած էին նաեւ աւելի քան երկու հարիւր Ուրուկուահայեր: Ծաշկերոյթը բացուած յայտարարեց Ուրուկուահայ Կեդր. Վարչ. Խորհուրդի Ատենապետ Տիար Վահէ Զադրեան: Ծաշկերոյթի ընթացքին խօսք առին Ուրուկուահայութեան Հոգեւոր Հովիւ Հոգշ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Տօլապճեան, Հոգշ. Տ. Յակոբ Վրդ. Վարդանեան, Հոգշ. Տ. Շահէ Վրդ. Աճէմեան, Կեդր. Վարչ. Խորհուրդի Ատենադպիր Տիար Յովհաննէս Աղամեան և Տիար Գարրիէլ Սարգիսեան: Գործադրուեցաւ զեղարուեստական ճոխ յայտագիր մը: Փակման խօսքը ըրաւ Պատրիարք Սրբազանը, որ զանազան շինիչ օրինակներով յորդորեց ներկաները ամուր կառչած մնալ հայկական սրբութիւններուն և աւանդութիւններուն:

Օգոստոս 2, Կիրակի, Պատրիարք Սրբազանը նախագահեց եկեղեցական արարողութիւններուն, Ս. Պատարագի ընթացքին տալով նաեւ իր պատգամը Ուրուկուահայութեան: Յաւարտ Ս. Պատարագի, Ն. Ամենապատուութիւնը կատարեց հիմնարկէքի արարողութիւնը նոր կառուցուելիք եկեղեցիին՝ զետեղելով Ս. Սեղանին հիմնաքարը:

Նոյն օրուան յետմիջօրէին Պատրիարք Սրբազանը իր շքախումբով վերադարձաւ Պուէնոս Այրէս:

ԱՐՄԼԱՆԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՔԱՐԱՆԻ ԿԻՍԱՄԵԱՅ ՀԱՆԴԷՍ.

Օգոստոս 2, Կիրակի, Մոնթեվիդեոյէն վերադառնալէ անմիջապէս ետք, Պատրիարք Սրբազանը նախադահեց Պուէնոս Այրէսի Աքսլանեան Ազգային Վարժարանի Կիսամեայ Հանգէսին, որ տեղի ունեցաւ «Հայ Կեդրոն»ի սրահին մէջ, ծնողներու և խումբ բազմութեան մը ներկայութեան:

Գեղարուեստական յայտադրի դորձադրութեան և տք, որուն ընթացքին խումբ մը

խրախուսիչ և հայկականութեամբ լի հանդէսը, Ն. Ամենապատուութիւնը ըսաւ. —

Գերշ. Սրբազան եղբայր, Հոգշ. Հայրեր և յարգելի ծնողներ,

Ինձի հետ միասին աւելի քան երկու ժամեր ներկայ եղաք մտքի և հոգիի այն տողանցքին, որ Արսլանեան Ազգային Վարժարանը այս բեմին վրայ բերաւ, արտայայտելով ինքզինքը իր արտասանութիւններով, երգերով, պարերով և տրամախօսութիւնով:

Պսակի զետեղում և յարգանք
Ուրուկուայի Անկախութեան Յուշարձանին առջեւ:

աշակերտներ Ն. Ամենապատուութեան մատուցին Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգութեան հանդանակութեան իրենց Վարժարանին մասնակցութիւնը ներկայացնող 75,000 փետոյի դումարը, խօսք առաւ Վարժարանի Տեսուչ Հոգշ. Տ. Յարութիւն Մ. Վրդ. Մուշեան, որ երախտագիտութեան և շնորհակալութեան անկեղծ խօսքեր ուղղեց Սրբազան հիւրին: Հրաւիրուելով փակել սոյն

Անշուշտ դիւրին է մտածել, առանց մեծ երեսակայութեան, բէ տարիներ առաջ երբ այս պնդակազմ, ժրամիտ և իրենց գեղեցիկ ներկայութեամբ ինքզինքնին այսօր ցուցնող մանուկները այս դպրոցը կու գային իրենց նիղն մարմիններով, նիղն մտքով և հոգիով՝ որոնցմէ փոշին կը քափէր միայն, ինչպէ՛ս տարիներու ընթացքին՝ շնորհիւ այս կեդրոնին ու նաեւ վերին հսկողութեան կրցան

ըլլալ այս արի մտքի և հոգիի զինաւորները ձեր աչքին առջեւ:

Մեր բոլորին աչքին պարզուող այս տեւարանին առջեւ սակայն, զնահատանքի արժանացող միակ անձնաւորութիւնը ան է, որ անոնց սրտին, մտքին և հոգիին կերտման դարբինը հանդիսացած է, որ դպրոցին արձանագործը եղած է — մեր և ձեր սիրելի քարութիւն Ծ. Վրդ. Մուշեանը:

Այսօր, այս օտարութիւններուն մէջ, չի բաներ միայն որ մարդ ուսուցիչ ըլլայ: Չի բաներ միայն որ մարդ կարգ մը գիտելիքներ իւրացուցած ըլլայ, զանոնք աշակերտ-

ինչ որ անոնք այնքան գեղեցիկ կերպով և նարակօրէն ցուցադրեցին այս երեկոյ:

Մենք, սիրելի ծնողներ, զօրանցներ չունինք արտասահմանի մէջ: Մեր զօրանցները մեր վարժարաններն են, իսկ մեր բանականներն ու զինաւորները՝ մեր աշակերտները: Անոնք միայն կրնան ապահովել մեզի յաղթանակը, անոնք միայն կրնան ապահովել մեր ազգային գիտակցութիւնը:

Արտասահմանի մէջ, ամէն Հայ դպրոց Հայաստանէն բերուած ափ մը հող է: Մենք այդ հողին վրայ կենալով միայն կը գի-

Ն. Ամնապատուութիւնը կը կատարէ Մոնթփիլտէնի հայկական մօր եկեղեցիի հիմնարկէի արարողութիւնը:

ներուն ջամբելու համար: Տակաւին, չի բաներ միայն որ մարդ գիտական, պատմական, հաշուական գիտելիքներով տոգորւած ըլլայ՝ զանոնք մանուկներուն բաշխելու համար: Անհրաժեշտ է որ մարդ արուեստագէտ ըլլայ, ներշնչեալ ըլլայ, կարենալ ներշնչելու համար այս մանուկներուն այն՝

տակցինք մեր Հայութեան: Մենք այդ հողին վրայ կենալով միայն կը դառնանք իսկական Հայ և կը խօսինք իբրեւ Հայ: Մենք այդ հողին վրայ կենալով միայն Հայկական նկարագիր և Հայկական շունչ կ'ունենանք, և կը խօսինք մենք մեզի ու աշխարհին՝ իբրեւ Հայ և իբրեւ Հայու խօսք:

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՏՈՒՈՅ ԶԱՇԿԵՐՈՑԹ.

Օգոստոս 3, Երկուշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը կէսօրուան ճաշի հիւրը եղաւ Արարչեան Ազգային Վարժարանի Տեսչութեան և Ուսուցչական Կազմին: Ն. Ամենապատուութեան կ'ընկերանային Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակը և եկեղեցական դասը: Ծաշի աւարտին, Պատրիարք Սրբազանը քաջալերանքի և յարատեւման խօսքեր ուղղեց ուսուցչական կազմի անդամներուն:

Նոյն օրը երեկոյեան, Ն. Ամենապատուութիւնը նախագահեց Հ. Բ. Ը. Միութեան 58-րդ. Տարեդարձի Հանդէս-ճաշկերոյթին, որ տրուեցաւ Գասթէլար պանդոկի շէնք սրահին մէջ, Պուէնոս Այրէսի տեղական Մասնաճիւղի Վարչութեան կողմէ:

Ճաշկերոյթի ընթացքին գործադրուեցաւ դեղարուեստական ճոխ յայտագիր մը, և խօսք առին Գերշ. Տ. Բարդէն Արքեպս. Ապատեան, հիւրաբար Պուէնոս Այրէս գլխավոր ճատրակի խոյան Տիգրան Պետրոսեան, Աթոմական Գիտութիւններու դասախօս Պրն. Վ. Բարսեղեան և Հ. Բ. Ը. Միութեան տեղական Վարչութեան Ատենապետ Պրն. Հայկ Էմիրեան:

Երգերով և հայրենասիրական արտասանութիւններով ստեղծուած ջերմ մթնոլորտին մէջ փակման խօսքը ըրաւ Ն. Ամենապատուութիւնը, որ վեր առաւ Բարեգործական ազգայարժան Միութեան դերը դադութի զաղութ ու անոր շուրջ համախմբուած պատուական ազգայիններու ազնիւ ոգին:

ՀԻՒՐԱՄԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Օգոստոս 4, Երեքշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը երեկոյեան ընթրիքի հիւրը եղաւ Տկն. Սիրվարդ Մեսրոպեանի. հրաւիրուած էին նաեւ պատկառելի թիւով ազգայիններ:

Օգոստոս 5, Զորեքշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը երեկոյեան ընթրիքի հիւրը եղաւ Պրն. Նուպար Քէֆլիքեանի, վերջինիս ընտանաւորին մէջ, ուր շատ հաճելի շրջանակի մը մէջ անցուց զիշերը և ուշ տեսն վերադարձաւ Առաջնորդարան:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՍԱՆ ԲԱՒԼՈՅԻ

ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ.

Օգոստոս 6, Հինգշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը, ընկերակցութեամբ Հարաւային Ամերիկայի Կաթողիկոսական Պատուիրակ Գերաշնորհ Տ. Բարդէն Արքեպս. Ապատեանի, Հոգշ. Տ. Յակոբ և Շահէ Վարդապետներու, օդի ճամբով մեկնեցաւ Պուէնոս Այրէսէն Սան Բաւլո: Քոնդոնիասի օդակայանին մէջ Պատրիարք Սրբազանին վերապահուեցաւ պաշտօնական և ժողովրդային շէնք ընդունելութիւն մը: Օդանաւի սանդուխներուն դիմաց, Ն. Ամենապատուութիւնը աւանդական սովորութեան համաձայն օրհնեց իրեն ներկայացուած աղն ու հացը, և ծանօթացաւ զինք դիմաւորող անձնաւորութիւններուն հետ: Սան Բաւլոյի բոլոր եկեղեցիներու ներկայացուցիչները, Սան Բաւլոյի Վարչութեան անդամները, եկեղեցական հայրերը, ինչպէս նաեւ Սուրբոյ Հիւպատոսը և բաղմամբիւ թերթերու թղթակիցներ և զաղութի երեւելի անձնաւորութիւններ շրջապատեցին Պատրիարք Սրբազանը և զայն առաջնորդեցին օդակայանի պաշտօնական դահլիճը, ուր բարի գալուստի խօսքեր արտասանեցին Սուրբոյ Հիւպատոս Տրթ. Ռաշիտ Էլ Գապանի, Յոյներու Առաջնորդը, Յոյն Կաթողիկոսներու Առաջնորդական Փոխանորդը, ինչպէս նաեւ Վարչութեան Ատենապետ Տիար Պոյաճեան: Պատրիարք Սրբազանը, զգացուած իրեն եղած այս ջերմ ընդունելութենէն, շնորհակալութեան և օրհնութեան խօսքը արտասանեց և ապա սրահէն դուրս խոնուած բաղմութեան ծափահարութիւններուն և խանդավառութեան մէջէն ուղղուեցաւ դէպի ինքնաշարժը: Հարիւրաւոր ինքնաշարժներու շէնքերը, պատուոյ ոստիկաններու առաջնորդութեամբ, կտրեց Սան Բաւլոյի դեղեցիկ պողոտաները, և Հայոց եկեղեցիին առջև վերակազմուեցաւ թափօր մը՝ որ «Հրաշափառ»ի երգեցողութեամբ Ն. Ամենապատուութիւնը բարձրացուց եկեղեցի: Աղօթքէն ետք, Պատրիարք Սրբազանը հիւրասիրուեցաւ եկեղեցիին կից Հայկական Սրահին մէջ, ուր յանուն Սան Բաւլոյի Հայութեան բարի դալուստի խօսք մը կարդաց

Վարչութեան Ատենայեւ Տիար Պօյաճեանը, Պաշտօնական արտայայտութիւններէ վերջ, ժողովուրդը մօտեցաւ Սրբազան Հիւրին, համբուրելու համար Ն. Ամենապատուութեան Աջը և յաղեցնելու՝ Ս. Տեղեաց կարօտը:

Գիշերը, Պատրիարք Սրբազանը առաջնորդուեցաւ «Տանուպիօ» հիւրանոցը, ուր անցուց Սան Բաւլօ իր այցելութեան հիմուքները:

Օգոստոս 7, Ուրբաթ, առաւօտեան ժամը 10-ին, Պատրիարք Սրբազանը ընդունեց

Ն. Ամենապատուութիւնը հաշեց Կեդրոնական Վարչութեան և Կարգադիր Յանձնախումբի անդամներուն հետ:

Ժաշէն անմիջապէս Լաք, Պատրիարք Սրբազանը ընդունեց Յոյն Կաթողիկոսներու Առաջնորդին, ինչպէս նաեւ բոլոր քրիստոնէայի եկեղեցիներու ներկայացուցիչներուն այցելութիւնները:

Նոյն օրը, Կ. Վ. ժամը 4-ին, Պատրիարք Սրբազանը պաշտօնական այցելութիւն մը տուաւ Սան Բաւլօ քաղաքի Կառավարչին՝ Ն. Վահմութիւն Ատեմար Տէ. Պարբօսի,

Ն. Ամենապատուութիւնը, շրջապատուած հայ եկեղեցականներէ և այլ յարանուանութիւններու ներկայացուցիչներէ, Սան Բաւլոյի օդակայանին մէջ:

Պրազիլիոյ Կեդրոնական Վարչութեան անդամները. ժամը 11-ին՝ Սուրիոյ Հիւպատոս Տէթ. Ռաշիտ էլ Գապպանին. ժամը 12-ին՝ Լիբանանի Հիւպատոսը, որ ցաւայտնեց թէ չէր կրցած նախորդ օր օդակայանի դիմաւորութեան դաշ, քաղաքէն բացաւ հայ ըլլալուն պատճառաւ:

Կէսօրին, «Տանուպիօ» հիւրանոցին մէջ,

Գամբօս Էլիզիոս պալատին մէջ: Կառավարիչը, շրջապատուած իր օգնականներով, շատ սիրալիր և հետաքրքրական խօսակցութիւն մը ունեցաւ Ն. Ամենապատուութեան հետ, որուն ընթացքին մասնաւորաբար շահադրողուցաւ Սուրբ Տեղեաց վիճակով, և ըսաւ թէ իր կեանքին մեծագոյն փափաքը եղած է այցելել քրիստոսակոխ Սուրբ Վայ-

րերը: Պատրիարք Սրբազանը Ն. Վսեմութեան առաջարկեց որ պահ մը ինքզինք ազատազրէ իր պաշտօնին պատասխանատուութիւններէն, այցելէ Սուրբ Երկիր և ընդունի հիւրը ըլլալ Երուսաղէմի Հայ Պատրիարքարանին:

Ժամը 5-ին, Ն. Ամենապատուութիւնը Համակրութեան այցելութիւն մը տուաւ Սան Բաւոյի պատուական Հայորդիներէն Տիար Երջանիկ Գրսաճիքեանի դրամատունը («Պանքա Ինտերնետեցիա») և յայտնեց իր ուրախութիւնը այն իրողութեան համար, որ Հայեր իրենց ձեռներէցութեամբ և աշխատասիրութեամբ կրցած են նախանձելի զիրքեր դրաւել Պրագիլիոյ տնտեսութեան մէջ: Այս առթիւ, իշխանական զեղեցիկ ըզղացումով մը, Տիար Ե. Գրսաճիքեան Պատրիարք Սրբազանի տրամադրութեան տակ դրաւ 10,000 տոլարի պատկառելի դուսար մը, զործածելու համար Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգութեան:

Ժամը 5-30-ին, Պատրիարք Սրբազանը պաշտօնական այցելութիւն մը տուաւ Սան Բաւոյի Քաղաքապետ Ն. Վ. Տիար Բրեսթէս Մայային, Քաղաքապետարանի մեծ դահլիճին մէջ: Այս առթիւ, Քաղաքապետը, չըջապատուած իր օղնականներով, բարի գալուստի զեղեցիկ խօսքէ մը վերջ, Ն. Ամենապատուութեան ծանօթացուց Սան Բաւոյ քաղաքի յատակագիծները, և յատկապէս շէշտեց թէ ինչպէ՛ս Պրագիլիոյ այս մեծագոյն քաղաքը արագօրէն և զեղեցկօրէն կը զարգանայ, ու իր բարձր շէնքերով և արդիական ոճով կրնայ բաղդատուիլ Եւրոպայի և Ամերիկայի մեծագոյն քաղաքներուն հետ: Պատրիարք Սրբազանը շնորհակալութիւն յայտնեց և օրհնեց Քաղաքապետարանի և անոր ճարտարապետներուն շինարարական զործը, և յայտնեց իր գոհ ապուրուածութիւնները Սան Բաւոյ քաղաքէն:

Երկուշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը ընդունեց Սան Բաւոյի Թերթերու ներկայացուցիչները, և պատասխանեց անոնց հարցումներուն, յատկապէս Ն. Ս. Պօղոս Զ. Պապի Երուսաղէմ այցելութեան, Սուրբ Տեղեաց և Եկեղեցիներու փոխ-յարարերութիւններու մասին: Այս առթիւ, Պատրիարք Սրբազանը շնորհակալութիւն յայտնեց Թեր-

թերու ներկայացուցիչներուն այն զեղեցիկ յօդուածներուն և ջերմ արտայայտութիւններուն համար, որով Սան Բաւոյի մամուլը արձագանգ հանդիսացած էր Ն. Ամենապատուութեան այցելութեան:

Գիշերը, Պատրիարք Սրբազանը ընթրիքի հիւրը եղաւ Տիար Ֆիլիփ Տէրտէրեանի ընակարանը:

Օգոստոս 8, Շաբաթ, առաւօտեան Ժամը 10-ին, Պատրիարք Սրբազանը փոխ-այցելութեան զնաց Յոյն Օրթոտոքսներու Եկեղեցին ու Առաջնորդարանը: Ն. Ամենապատուութեան ընկերացան իր չքախումբն ու Տիար Նեճիպ Ռաբայլա: Յոյներու Մայր Եկեղեցիի մուտքին, Պատրիարք Սրբազանը զիմաստորեցաւ Եկեղեցական դասին և Յոյն Համայնքի Կեդրոնական Վարչութեան կազմին կողմէ, և առաջնորդուեցաւ դէպի Ս. Սորան ու կարճատեւ Եկեղեցական արարողութենէ մը ետք հիւրասիրուեցաւ Առաջնորդարանին մէջ:

Ժամը 11-ին, Ն. Ամենապատուութիւնը այցելեց Կաթոլիկներու Սր. Քրիստափոր Տը Լուզի Եկեղեցին, ուր, Եկեղեցական կարճ արարողութենէ մը ետք, բարի դալուստի ճառ մը կարդաց Կիլհէրմ Պօնօֆօ Եպիսկոպոս: Ստորեւ յիշեալ ճառը, զոր կու տանք Թարգմանարար.—

Նորին Ամենապատուութիւն
Եղիշէ Արքեպս. Տէրտէրեան.

Զերդ Սրբազնութիւնը բոզ ինձի բոյլատրէ սոյն խօսքերը ուղղելու Զեզի Ֆրանսերէնով, առանց միջնորդի, որպէսզի կարենամ ինքզինքս արտայայտել ուղղակի կերպով և Զեզի փոխանցել իմ մամնէն խոր գգացումներս, որոնցով ինքզինքս լեցուած կը զգամ այս պահուս:

Մենք գմեզ հպարտ և մանաւանդ պատուած կը զգամք այս այցելութեամբ, զոր Զերդ Ամենապատուութիւնը բարեհաճեցաւ տալ մեզի: Կը խնդրենք որ ընդունիք մեր եղբայրական բարի գալուստի ողջոյնը Աստուծոյ այս տան, ինչպէս և Ս. Խաչով օրինեալ մեծ Պրագիլիոյ մէջ, որ տարիներ առաջ հիւրընկալեց վեհաճմն և հերոսական Հայ Ազգի քաջ գաւակները. գաւակները ժո-

դովադդի մը, որ միշտ մեր գուրգուրանքին և յարգանքին արժանացած է, աշխարհի տալով իր նահատակութեան վկայութիւնը՝ Քրիստոսի հանդէպ իր ցուցաբերած հաւատարմութեամբ:

Կը փափաքէմ նաեւ այս առիթով յայտնել մեր խոր ուրախութիւնը միջ-եկեղեցական համերաշխութեան այն բարձր ոգիին համար, զոր կ'ապրինք շնորհիւ երկու կողմերէ տարուած նիգերու, անհետացնելու համար այն պատուարները՝ որոնք քերելու անցեալի մէջ մեզ բաժնած են, և վերստին գտնելու համար մեր միութիւնը՝ այս անգամ միշտ եղբայրօրէն իրականացած մեր փրկչին արեան և սիրոյն մէջ:

Պէտք է նշեմ նոյնպէս որ ժամանակը եւս նպաստաւոր է եղբայրներու միջեւ այս հանդիպման, հետեւելով այն Ոգիին՝ որ շատ հաւատարմօրէն կ'արտացոլէ մեր փրկչին վերջին խօսքերը, երբ Ան պատուիրեց որ ամէնք մէկ ըլլան:

Մեր ուրախութիւնը այնքան աւելի մեծ է երբ Ձերդ Ամենապատուութիւնը կը գրտնենք որպէս Պատրիարք Երուսաղէմի և պապական Ս. Յարութեան, այն սրբատեղիներուն՝ որոնք նուիրագործուած են մահովը մեր Տիրոջ, Աստուծոյ և Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի:

Արդեօք կրնա՞նք պահել մեր նախնանք, երբ կը մտածենք թէ Ձերդ Ամենապատուութիւնը կը բնակի Երուսաղէմի՝ Քրիստոնէութեան այդ բարձր վայրին, Ս. Քաղաքին մէջ: Խոնարհաբար կը խնդրենք Ձեզմէ յիշել Ձեր ազօրքներուն մէջ անոնք՝ որոնք հոս կը գտնուին մեծարելու Ձերդ Ամենապատուութիւնը, ինչպէս նաեւ Ձեր համեստ սպասաւորը, որ Ձեզի կը խօսի՝ Պօնուֆո Եպիսկոպոս:

Պէտք է շնորհակալութիւններս յայտնեմ նաեւ ներկայութեանը համար սիրելի բարեկամներու, պատկան իշխանութիւններու և տեղական մամուլի ներկայացուցիչներուն, սակայն մանաւանդ այն այցելութեան համար՝ զոր մեզի կը շնորհեն հոգեշնորհ հայրերը՝ որոնք կ'ընկերակցին Ձերդ Ամենապատուութեան Լատին Ամերիկայի Ձեր այս նամբորդութեան ընթացքին:

Թող Աստուած պաշտպանէ Ձեր Յարգելի

Անճնաւորութիւնը և եկեղեցական այն անդամները որոնք Ձեզի կ'ընկերակցին:

Կէսօրին, Պատրիարք Սրբազանը հիւրը եղաւ Պրն. Պետրոս Զալեանի բնակարանը: Ծաշէն Լտք. Ն. Ամենապատուութեան կողմէ Հոգւ. Տ. Յակոբ Վրդ. Վարդանեան, ընկերակցութեամբ Կեղրոնական Վարչութեան անդամներուն, փոխադարձ այցելութեան զնաց Հայ Կաթողիկէ և Հայ Աւետարանական Համայնքներուն: Նոյն գիշեր, Պատրիարք Սրբազանը ընթերիքի հիւրը եղաւ Սան Բաւլոյի գաղութին իր երկարամեայ ծառայութիւններով ծանօթ Տիար Անտրէ Ծաֆէրեանի բնակարանը:

Օդոստոս 9, Կիրակի, Պատրիարք Սրբազանը պատարագեց Սան Բաւլոյի Հայոց Եկեղեցիին մէջ և քարոզեց հաւատացեալ խումբն բաղնութեան, զայն հոգեւորապէս մխիթարելով և քաջալերելով:

Կէսօրին, Ն. Ամենապատուութիւնը ճաշի հիւրը եղաւ Տիար Յովսէփ Տիշէֆէնեանի բնակարանը, ուր այս առթիւ հրաւիրուած էր նաեւ Սան Բաւլոյի ազգայիններէն խումբ մը:

Նոյն գիշեր, Պատրիարք Սրբազանին ի պատիւ մեծ ճաշկերոյթ մը տրուեցաւ Սան Բաւլոյի Հայ Եկեղեցւոյ և Սրահի բարերար երջանկայիշատակ Ռըսթալլա Թահանի որդիներու փառաւոր բնակարանին մէջ: Հրաւիրուած էին քրիստոնեայ համայնքներու եկեղեցական պետերը, Արաբական երկիրներու հիւպատոսները, Պրադիլոյ Կեղրոնական Վարչութեան անդամները, ինչպէս նաեւ պատկանելի խումբ մը Հայ Թէօտար երեւելի անձնաւորութիւններու: Յանուն Ռըսթալլա ընտանիքին բարի գալուստի ճառ մը կարդաց Տիար Ռ. Ռըսթալլա:

Պատրիարք Սրբազանը շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած այս պատիւին համար, օրհնեց ծերունազարդ մայրը Ռըսթալլա եղբայրներուն, անոր զաւակներն ու թոռները ու մաղթեց որ անոնք շարունակեն ըլլալ Սան Բաւլոյի Հայութեան ազնիւ բարերարները:

Օդոստոս 10, Երկուշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը ընդունեց Հայ կաթմակերպութիւններու ներկայացուցիչներուն այցելու-

թիւնը, իսկ կէսօրին ճաշեց Տիար Երջանիկ Գրսաճիքեանի բնակարանը. հրաւիրուած էին նաեւ բաղմամբիւ Հայ թէ օտար երեւելիներ:

Կէսօրէն Լաք Ն. Ամենապատուութիւնը այցելեց Օրէնդիր Ժողովի շէնքը և Սան Բալտիկ երկու մեծագոյն թերթերու՝ «Կադէթ»-ի և «Ալէքիա»-ի նորակառոյց շէնքերը: Նոյն գիշեր, Հայկական Սրահին մէջ ծաղկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Ամենապատիւ Հիւրին: Խօսք առին Ատենապետ Տիար Պոյաճեան, Հարաւային Ամերիկայի կաթ. Պատուիրակ Գերշ. Տ. Բարդէն Աբդուս. Ապտեան, Սան Բալտիկ հոգեւոր հովիւ Նոյշ. Տ. Շնորհք Վրդ. Գասպարեան և Տիար Ռ. Ռոքսայլա, ողջունելու համար շնորհարկը այցելութիւնը Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքին և յայտնելու իրենց ուրախութիւնը: Պատրիարք Սրբազանը իրեն յատուկ պերճախօսութեամբ յայտնեց իր շնորհակալութիւնը և տուաւ իր պատգամը ներկայ խումն հասարակութեան:

Այս առթիւ, Ն. Ամենապատուութիւնը Սուրբ Յարութեան Տաճարի Ա. Կարգի չքանչանով զարդարեց ազգային իր ծառայութիւններով և բարեբարութիւններով ծանօթ Տիար Երջանիկ Գրսաճիքեանի կուրծքը:

Օդոստոս 11, Երեքշաբթի, Ն. Ամենապատուութիւնը այցելեց Պրագիլիոյ Կարտինալ Արքեպիսկոպոսին, որ իր յառաջացած տարիքին բերումով և անհանգստութեան պատճառաւ քաշուած կ'ապրի իր բնակարանին մէջ: Ն. Գ. Կարտինալը ցաւ յայտնեց որ չէր կրցած անձամբ դիմաւորել Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքը օդակայանին մէջ, և ստիպուած կ'ըլլար բարի գալուստի Լեղարկական իր ողջոյնը տալ իր բնակարանին մէջ:

Օդոստոս 12, Չորեքշաբթի, Ն. Ամենապատուութիւն Պատրիարք Սրբազանը իր չքանչանով օդի ճամբով վերադարձաւ Պուէնոս Այրէս:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ.

Օդոստոս 12, Չորեքշաբթի, գիշերը, Կեղերոնական Վարչութեան Ատենապետ

Տիար Արմէն Պերկամայի մեծ բնդունելութիւն մը սարքած էր Պուէնոս Այրէսի իր չքեղ ապարանքին մէջ, ի պատիւ Պատրիարք Սրբազան Հօր: Ընդունելութեան հրաւիրուած էին ոչ միայն Հայ անձնաւորութիւններ, այլ նաեւ պետական և կրօնական բարձրաստիճան հիւրեր: Ներկայ էին Կրօնական Գործերու Վսեմ. Նախարար Տքթ. Խօսէ Նօկերով Արմէնկով և Փօխանորդը՝ Տքթ. Ռոպերթօ Պրալօ:

Բարեկամական և մտերմիկ խօսակցութիւններու ընթացքին, Պատրիարք Սրբազանը յայտնեց իր տպաւորութիւնները Արմանթինի մասին ընդհանրապէս, և Արժանութիւնահայութեան առնչութեամբ մասնաւորաբար: Ի պատասխան, Կրօնից Վսեմ. Նախարարը պնդատեսական բարձր արտայայտութիւններով դրուատեց Հայ Համայնքը իրրեւ աշխատանք, տոկուն և աննահանջ նկարագրի տէր հաւաքականութիւն, և շեշտեց Հայութեան վայելած անվերապահ մտահոգութիւնը առէն մակարդակի վրայ:

ԱՅՆԹԱՊԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՑԹԸ.

Օդոստոս 13, Հինգշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը իր չքանչանով այցելեց Այնթապցիներու Հայրենակցական Միութեան շէնքը, ուր ներկայ էին Միութեան Վարչութեան անդամներուն չուրջ նաեւ բաղմամբիւ Այնթապցիներ: Պատրիարք Սրբազանը ծանօթացաւ շէնքին և հոն կատարուող ընկերային-մշակութային գործունէութեան, ու իր պնդատեսական խօսքերը արձանագրելէ ետք Յուշամատենին մէջ, հրաժեշտ առաւ Այնթապի Հայրենակցական Միութենէն:

Նոյն օրը, Երեկոյեան, Պատրիարք Սրբազանը իր չքանչանով հիւրը Լեղալ Արժանթինի Այնթապցիներու Հայրենակցական Միութեան Վարչութեան, որ չքեղ ճաշկերոյթ մը սարքած էր Հայ Կեղերոնի սրահին մէջ: Ծաղկերոյթի ընթացքին խօսք առին Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակն ու Այնթապցիներու Հայրենակցական Միութեան Վարչութեան Պարոն Ատենապետը: Ծաղկերոյթը փակեց Ն. Ամենապատուութիւնը իր քաջալերանքի ու շնորհակալու-

Սուրբ Յարութեան Տաճարի Առաջին կարգի շքանշանի տրւումը
Տիար Երջանիկ Գրսանիքեանի:

թեան խօսքերով: Այս առթիւ Միութեան կողմէ Պատրիարք Սրբադանին նուիրուեցաւ մարմարեայ տախտակ մը, որուն վրայ ոսկիէ քանդակի մը մէջ կ'երևի Այնթապի Ս. Աստուածածին եկեղեցին, փորագրուած ձօնով մը:

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆԵՐՈՒ.

Օգոստոս 14, Ուրբաթ, Պատրիարք Սրբադանը այցելեց Պուէնոս Այրէսի երեք Հայ թերթերու՝ «Արմենիա»ի, «Շարժում»ի և «Սեւան»ի խմբագրատուները, և ծանոթացաւ անոնց ղործի պայմաններուն:

Երեկոյեան, Ն. Ամենապատուութիւնը

Ն. Ամենապատուութիւնը իրեն սեղանակից ունեցաւ խումբ մը ազգայիններ:

ՀԱՆԴԻՍԱՌ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ.

Օգոստոս 16, Կիրակի, Ս. Կոյս Աստուածածնի Վերափոխման Տօնին առթիւ Հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Պուէնոս Այրէսի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցին մէջ: Պատարագին էր Պատրիարք Սրբադանը, որ քարոզեց որպէս բնական ունենալով Նարեկ Ազօթամատեանին վերցուած հետեւեալ նախադասութիւնը. «Ահա կաթիլ մի կաթին քումդ կուսութեան յանձն իմ անձրեւեալ»:

Երեկոյեան, Ն. Ամենապատուութիւնը

Ն. Ամենապատուութիւնը կը խօսի Մայրերու Օրումն հանդիսութեան:

Նախադահեց «Հայ Կեդրոն»ի սրահին մէջ կազմակերպուած Քսան Կախաղաններու 49-րդ. Յուշատօնի Հանդիսութեան:

ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ.

Օգոստոս 15, Շաբաթ, Պատրիարք Սրբադանը ընթրիքի հիւրը եղաւ փաստաբան Պրն. Անդրանիկ Աշապահեանի: Այս առթիւ

նախադահեց «Հայ Կեդրոն»ի սրահին մէջ սարքուած Մայրերու Օրումն Հանդիսութեան:

ՀԱՅ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ.

Օգոստոս 17, Երկուշաբթի, Պուէնոս Այրէսի Հայ Օգնութեան Միութեան Վարչութիւնը «Սիթի Հօթէլ»ի մէջ սարքեց թէյա-

սեղան մը՝ պատուելու համար Պատրիարք Արքայանք, ինչպէս նաեւ նշելու Կաթողիկոսական Պատուիրակ Գերշ. Տ. Բարդէն Արքեպս. Ապատեանի Կուսակրօն Քահանայութեան 25-ամեակն ու Արքութեան բարձրացումը:

Ուշադրութիւն զեղեցիկ կարկանդակի մը վրայ կը տեսնուէին հետեւեալ քերթումները, մին ձօնուած Ն. Ամենապատուութեան, իսկ միւսը՝ Գերշ. Կաթողիկոսական Պատուիրակին.—

Գուր ու արիւնն մեր սրտերի
Իբրեւ շաղախ կառուցումի,
Կ'ընծայենք յորդ՝ որ յաւերժի
Փառք ու պարծանքն Հայոց վանքի,
Ընդ հովանեաւ օծեալ Աջի
Տէր եղիշէ Պատրիարքի,
Որու մաղթենք կեանք կուռ, յուռքի:

Վաստակէ վերջ ժիր, անկուն,
Երբ գերդ մշակ՝ գոհ, պարտաւուն,
Կ'ըմբռնէ յիշք բերքը գեղուն,
Արժանացաք՝ Ձերդ Յորեկեար՝
Պսակին դափնեայ մշտադալար
Ու Արքութեան հոգեպարար.
Մաղթենք ցնծուն՝ Ձեզ կեանք երկար:

Կոկիկ յայտագրի մը զործադրութենէն
և ուղերձներէ ետք Պատրիարք Արքայանք
կատարեց փակման խօսքը՝ դրուատելէ ետք
Հ. Օ. Միութիւնը: Ն. Ամենապատուութիւնը
տուաւ օրինակը համաբաւար ջուր-
թակահար Բականինի, որ մենահամերգի
մը միջոցին կրցած էր գերազանց արուես-
տով մը նուագել մէկ լարի վրայ. նոյն ձե-
ւով, եզրակացուց Պատրիարք Արքայանք,
Հ. Օ. Միութիւնն ալ մէկ լարի վրայ նուա-
ցելով՝ կրնայ արտասահմանի Հայերու
որտեք իրարու կապել:

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ Ս. ԽԱՉԵԿԵՑԻՈՅ.

Օգոստոս 19, Զորեքարթի առաւօտեան,
Պատրիարք Արքայանք իր չքախումբով այ-
ցիկեց Պուէնոս Այլէսի Ֆլորէսի Ս. Խաչ ե-
կեղեցին, ուր հաւաքուած էր հաւատաց-
եալներու խումբ բազմութիւն մը, բարի

զալուստ մաղթելու համար Ն. Ամենապատ-
ուութեան: Խօսքը ուղղելով ներկաներուն,
Պատրիարք Արքայանք խրախուսեց զանոնք
ու թելադրեց որ աւելի բարդաւաճ դարձնեն
հանրածանօթ Տիարպէքիւրեաններու բարե-
բարութեամբ կառուցուած եկեղեցին ու
յպրոցը:

**ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ
ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ.**

Նոյն օրը, Երեկոյեան ժամը 7-ին, ըն-
դառաջելով Վեր. Խաչատուրեանի հրաւե-
րին, Պատրիարք Արքայանք, ընկերակցու-
թեամբ Գերշ. Տ. Բարդէն Արքեպս. Ապատ-
եանի, Հոգշ. Տ. Յակոբ և Շահէ Վարդա-
պետներու, այցելեց Հայ Աւետարանական
Ս. Երրորդութիւն Ժողովարանը, ուր հա-
ւաքուած էին համայնքին զրեթէ բոլոր ան-
դամները:

Պատրիարք Արքայանք և իրեն ընկերա-
ցող եկեղեցականները բազմեցան բեմին վը-
րայ և մասնակցեցան յատուկ պաշտա-
մունքի մը, որու ընթացքին Վերապատուե-
լին կարդաց Հին Կտակարանէն էջ մը, ար-
տասանեց հոգեւունչ աղօթք մը և հոգեւոր
աղօթքներու երգեցողութենէն ետք տուաւ
յուզիշ պատգամ մը, ուր դրուատեց Հայաս-
տանեայց եկեղեցւոյ պատմական դերը և
անոր պաշտօնեաներուն նուիրուածութիւնը
Հայ Ժողովուրդի ծառայութեան: Ապա
անդրադառնալով նուիրապետական Աթոռ-
ներուն և անոնց նշանակութեան, աւելցուց.
«Եթէ Ս. Էջմիածինը մեր ղլուխն է, ապա
Երուսաղէմը՝ իր սրբատեղիներով, Հայկա-
կան աւանդութեամբ և դարերու դոյու-
թեամբ՝ մեր եկեղեցւոյ սիրտն է»:

Աղլային ուղիով և հայկականութեամբ
օծուն իր խօսքերը վերջացուց՝ շնորհաւո-
րելով Կաթողիկոսական Պատուիրակ Արքա-
յանք իր քահանայական ձեռնադրութեան
քսանհինգամեակին և Արքութեան պատիւը
ընդունելուն առթիւ:

Վերջին խօսքը արտասանեց Ամենապա-
տիւ Պատրիարք Արքայանք, յայտնելու հա-
մար իր շնորհակալութիւնը և դճուանակու-
թիւնը, ու շնչտելու թէ մեր հոգեւոր կեանքի
կեղորոնն է Յիսուս Քրիստոսի կենարար այն

ներկայութիւնը, որուն զգացումով համակ-
ւած հոգիներն են իրական քրիստոնեայ և
մեծ: Պատրիարք Սրբազանը օրհնեց ներկա-
ները և պահպանիչով փակեց պաշտամունքը:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԱՐԺԱՆԹԻՆԱՀԱՅ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ.

Նոյն դիչեր, Արժանթինահայ Ընկերակ-
ցութիւնը իր չբեղ Տան մէջ հիւրասիրեց Ե-
րուսաղէմի Ամենապատիւ Պատրիարքը: Ը-
նկերակցութեան ազնիւ նախագահը և Վար-
չութեան անդամները ողջունեցին Պատրիարք
Սրբազանին ժամանումը, իր չբախումբին
հետ, Տան մուտքին և առաջնորդեցին զա-
նոնք յատկապէս չբեղագարդուած սրահը:
Հիւրերու և Ընկերակցութեան անդամներու
փոխադարձ ծանօթացումներէն ետք, խօսք
առաւ Ընկերակցութեան Ատենապետը,
յայտնելու համար իր և իր ընկերներուն ու-
րախութիւնը շնորհաբեր այցելութեան առ-
թիւ, և ամփոփ պատկերի մը մէջ զծելու՝
Արժանթինահայ Ընկերակցութեան գործու-
նէութեան հանգրուանները, իրագործում-
ներն ու ծրագիրները մանաւանդ: Պրն. Ա-
տենապետը շնորհեց թէ Պրն. Տիգրան Միւ-
րէքեանի զոհողութիւններուն և անդուլ ճի-
ղերուն շնորհիւ հազիւ քանի մը տարի առաջ
կեանքի կոչուած Ընկերակցութեան հիմնա-
կան նպատակն էր ըլլալ Տուն մը՝ ուր Հայ
երիտասարդութիւնը արուեստի, գրական-
ութեան, մարմնամարզանքի և զբօսանքի
ամէն շնորհները զարգացնելու գետին մը
գտնէր, Հայկական մթնոլորտի քերթութեան
մէջ:

Նորին Ամենապատուութիւնը, պատաս-
խանելով բարի դալուստի խօսքերուն, յայտ-
նեց իր զոհունակութիւնն ու խոր տպաւո-
րութիւնը՝ ի տես նախ չէնքի փառաւորու-
թեան և ապա այդ չէնքը Հայկական Տունի
մը վերածելու ազնիւ մտադրութիւններուն:

Ընդունելութենէն ետք Ն. Ամենապատ-
ուութիւնը այցելեց Պրն. Տիգրան Միւրէք-
եանի բնակարանը և օրհնեց անոր օճախն ու
ընտանիքը, իր բարձր գնահատանքը արտա-
յայտելով այս մեծ աղգայինի հայօգուտ
գործունէութեան մասին:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԽՐԻՄԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ.

Օգոստոս 20, Հինգշաբթի, Կ. ա. ժամը
10:30-ին, Պատրիարք Սրբազանը իր չբա-
խումբով այցելեց Խրիմեան Վարժարան,
ուր ընդունուեցաւ զպրոցի Պատ. Հոգա-
բարձութեան, ուսուցչական կազմին և ա-
շակերտութեան կողմէ: Յատկապէս այս
առթիւ պատրաստուած արտասանութիւն-
ներու և երգերու յայտադիր մը զործադրու-
եցաւ մանկապարտէզի և նախակրթարանի
աշակերտութեան կողմէ, ուշադրաւ առն-
դանութեամբ և շունչով:

Դպրոցի ազնուափայլ Տնօրէնուհի Տկն.
Զապէլ Փափազեան կարգաց զեղեցիկ ու-
ղերձ մը, զոր կու տանք ստորեւ.

Ամենապատիւ Պատրիարք Հայր,
Գերաշնորհ Սրբազան Հայր,
Հոգեշնորհ Հայրեր.

Այսօր ինձ քաղցր պարտականութիւն
տրուած է Վարժարանիս Ուսուցչական կազ-
մին և աշակերտութեան կողմէ բարի գա-
լուստ մագրել Զեղի այս յարկին տակ՝ որ
խրիմեան Հայրիկի պաշտամունքի արժանի
անունը կը կրէ:

Մեր ազգային պատմութեան մէջ, որուն
մասնաւոր զարկ կու տանք այստեղ, յաճախ
կը հանդիպինք եկեղեցական կարկառուն
դէմքերու, որոնք իրենց անժխտելի նպաստը
բերած են մեր ցեղի գոյատեւման պայքա-
րին: Մենք յատկապէս սէր ու գուրգուրանք
ունինք Նրուսաղէմի հանգէպ, որ մեր եր-
բեմնի հոգեւոր ու աշխարհիկ փառքի սակա-
ւաքի կոթողներէն մին կը հանդիսանայ:

Բայց և այնպէս Ս. Յակոբայ Միաբա-
նութիւնը չի բաւականաւոր եկեղեցական
գանձերու կամ բանգարանի մը պահապանի
դերով. իբրեւ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ
արժանաւոր զինուորներ, երբ Սուրբ Վայ-
րերու մեր դարաւոր իրաւունքները հարկ
կ'ըլլայ պաշտպանել օտարներու բով՝ բիր
ի ձեռքին կը կռուին ամոր զինուորեալ ան-
դամները, երբ անգոր դառնայ խաչը: Գի-
տեմք մանեւ որ տարիներով գաղթականներու
ստուար խումբեր կը պատսպարէ Ս. Յա-
կոբեանց վանքը իր երդիքին տակ. իսկ

կրթական մարզի մէջ՝ ունի Ս. Թարգման-
չաց Նախակրթարանն ու Երկրորդական
Վարժարանը, տպարան մը, և ժառանգաւորաց
Վարժարանն ու Ընծայարանը, ուրկէ
կ'ելլէ Սփիւռֆահայութեան հոգեւորական-
ներուն մեծ մասը:

Հիւլէական այս դարուն, շատեր կը կար-
ծեն քէ եկեղեցին այլեւս ընելիք չունի ժո-
ղովուրդներու յեղաշրջման մէջ: Տարբեր է
սակայն մեր ազգին պարագան: Սփիւռֆի
մատաղ սերունդը՝ մեր յոյսն ու ապագան,
որ իր բնական բուրայէն, հայրենի հողէն,
ջուրէն, արեւէն, հայկականէն հեռու՝ հա-
սակ կը նետէ գնազան ազգերու և միջա-
վայրերու ազդեցութեանց տակ ու կը սնանի
օտար մշակոյթներով, իր ազգային դիմա-
գիծը պահելու համար ի՞նչ ունի եքէ ոչ
Հայկեան լեզուն ու Լուսաւորչի հաւատքը:

Ամենապատիւ Պատրիարք Հայր, մենք
սրտանց կը մաղթենք Ձեզ արեւշատութիւն
ու Ձեր գլխաւորած առաքելութեան՝ կա-
տարեալ յաջողութիւն, որպէսզի շէն ու
սլայծառ մնայ Երուսաղէմը: Երբ մեր գա-
ւառներու ժողովուրդը տեղահանուեցաւ իր
պապեանական հողերէն, անտէր մնացին մեր
վանքերն ու եկեղեցիները, լռեցին կոչնակ-
ները: Ահա քէ ինչո՞ւ կը քանամ կորուստէ
փրկել մեր ազգի բեկորները, որոնց ներշնչ-
չելով սէր դէպի ազգը, յարգանք՝ դէպի
ազգային մայր եկեղեցին ու մանաւանդ հա-
ւատք՝ մեր ցեղի կարելիութեանց վրայ,
վստահ ենք որ պիտի հնչեցնենք դարձեալ
լուծ գնդակները, համայն աշխարհի աւե-
տելով խաչեալ Հայուն հրաշափառ յարու-
թիւնը:

Աշակերտներու և Տնօրէնուհիի արտա-
յայտութիւններէն զգացուած, Ն. Ամենա-
պատուութիւնը սրտատուչ չէլտով մը խրա-
խուսեց ուսուցիչներն ու աշակերտները որ
Խրիմեան Հայրիկի մաքուր հոգին շարունա-
կեն պահէ կենսունակ և ներշնչիչ՝ իր ա-
նունը կրող Վարժարանէն ներս: Հայրիկի
խօսքերով Սրբազան Հիւրը օրհնեց «սերմը
և սերմանողը», մաղթելով որ աւելի ամէն և
ամբողջանայ Խրիմեան Վարժարանը:

Տեսչարանին մէջ տեղի ունեցաւ Հիւրա-
սիրութիւն մը, որուն ընթացքին Վարժա-

րանին կողմէ Պատրիարք Սրբազանին նը-
ւիրուեցաւ Արժանթինեան մեծ բանաստեղծ
Սոսէ Հերնանտէսի յեղակաղմ հատորը,
Անգլերէն թարգմանութեամբ Մարթին Ֆիե-
րոյի:

Կէսօրին, Պատրիարք Սրբազանը ճաշի
հիւրը եղաւ Խարայէլեան ընտանիքին, և այս
առթիւ հանդիպեցաւ Արժանթինահայ ազ-
գայիներու պատկառելի խումբի մը:

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ.

Նոյն օրը, յետ միջօրէին, Պատրիարք
Սրբազանը իր շքախումբով այցելեց Մխի-
թարեան Վարժարան, ուր ընդունուեցաւ
Հայր Պաշատուր Վրթանէսեանի, վարժա-
րանի ուսուցչական կազմին և բարեկամ-
ներու կողմէ: Այստեղ եւս, հայկական եր-
գերու և արտասանութիւններու զոդորիկ
յայտագրով մը՝ աշակերտութիւնը ցուցա-
բերեց իր շնորհները և ոգին:

Հայր Վրթանէսեան կարգաց ուղերձ մը,
արտայայտելու համար իր շնորհակալու-
թիւնը՝ Մխիթարեան Տան մէջ տեսնելու
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ բարձրաստիճան
հիւրը, որով ոգեւորուած կը զգան աշա-
կերտները և խրախուսուած՝ բոլոր ուսու-
ցիչները:

Պատրիարք Սրբազանը փոխադարձելով
Վարդապետին խօսքերը, յայտնեց իր զգաց-
ուած գոհունակութիւնը և օրհնեց Մխի-
թարեան Հայրերու գործը:

Ապա, Ն. Ամենապատուութիւնը շրջեցաւ
Վարժարանին բոլոր մասերը, ծանօթացաւ
ծրագիրներուն և դժուարութիւններուն և
հրաժէշտ առաւ, լաւագոյն տպաւորութիւն-
ներով:

Նոյն գիշեր, Պատրիարք Սրբազանը ընթ-
րիքի հրաւիրուեցաւ Կեդրոնական Վարչու-
թեան անդամ և ժրաշան ազգային Պրն. Ժի-
րայր Էջէանի բնակարանը:

ԿՐԿԻՆ ՄՈՆԹԷՎԻՏԷՆՈՅԻ ՄԷՋ.

Օգոստոս 21, Ուերաթ, Պատրիարք Սըր-
բազանը իր շքախումբով օդի ճամբով մեկ-
նեցաւ Մոնթէվիտէօ՝ նախադահելու տեղ-

ւոյն Շ. Բ. Ը. Միութեան Մասնաճիւղի հիմնադրման 25-ամեակի հանդիսութեան: Ն. Ամենապատուութիւնը օղակայանին մէջ ընդունուեցաւ Կեդրոնական Վարչութեան և Շ. Բ. Ը. Միութեան անդամներու կողմէ:

Երեկոյեան, փառաշուք տօնակատարութեան ընթացքին խօսք առին Շ. Բ. Ը. Միութեան Մոնթէվիտէոյի Վարչութեան Ատենապետ Պրն. Բարիլուր Գուլումճեան, Տէն. Բերլա Պապիկեան, Պուէնտս Այրէսի, Գորտոպայի և Հիւսիսային Ամերիկայի Շ. Բ. Ը. Միութեան ներկայացուցիչները: Պատրիարք Սրբազանը իր խօսքին մէջ յատկապէս շեշտեց Բարեգործականի նման ազգը իր հետաւոր և մօտաւոր բեկորներուն մէջ ընդգրկող մեր Միութիւններու բարիքը, մասնաւորաբար մշակութային և կրթական մեր կեանքին մէջ, կոչ ուղղելով ներկաներուն որ ամէն նկատումէ վեր դասեն մեր կարիքները:

Յայտագրի վերջաւորութեան, յատուկ շնանքներ բաշխուեցան Շ. Բ. Ը. Միութեան վեթերաններուն և Բարեգործականին իրենց նիւթական ու բարոյական նպաստը բերած վաստակաւոր ազգայիններուն:

Սոյն հանդիսութեան փակումը ընելով, Գերշ. Տ. Բարզէն Արքեպիսկոպոս շեշտեց թէ եկեղեցին ու Բարեգործականը իրարու դործակիցներ են, քանի որ դործադրողներն են Քրիստոսի քարոզած սիրոյ և բարեգործութեան սկզբունքներուն: Ծնորհաւորելով Մասնաճիւղի անդամները, Գերշ. Սրբազանը յաջողութիւն մաղթեց անոնց բոլոր ձեռնարկներուն ու նպատակներուն:

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐՏՈՊԱՆԱՅՈՒԹԵԱՆ.

Օգոստոս 22, Ծաւաթ, Մոնթէվիտէոյէն վերադառնալէ անմիջապէս ետք, Պատրիարք Սրբազանը իր չբախտմբով և օղի ճամբով մեկնեցաւ Գորտոպա, տեղւոյն Հայ դպրութիւն իր հայրական այցելութիւնն ու օրհնութիւնը տալու նպատակով:

Գորտոպայի օղակայանին մէջ, Հայ թէօտար խումն բաղմութեան մը ներկայութեան, Քաղաքապետին կողմէ Ն. Ամենա-

պատուութեան մատուցուեցաւ Գորտոպա քաղաքի ոսկեայ բանալին: Պատրիարք Սրբազանը ինքնաշարժներու երկար շքերթով մը առաջնորդուելով Հայկական Փողոց, մօտք գործեց Ս. Գէորգ Մատուռէն ներս, ուր, արարողութիւններէն ետք, ներկայ հաւատացեալներուն տուաւ իր պատգամը:

Նոյն երեկոյեան, Պաղրճեան Սրահին մէջ կազմակերպուած բարի գալուստի հաւաքոյթէն ետք, Ն. Ամենապատուութիւնը այցելութիւն մը տուաւ Ալթա Կրասիայի փոքրաթիւ Հայ դպրութիւն և Գորտոպա վերադարձաւ ուղի գիշերին:

Յաջորդ օր, Օգոստոս 23, Կիրակի, Պատրիարք Սրբազանը ներկայ եղաւ Ս. Գէորգ Մատրան մէջ մատուցուած Ս. Պատարագին և խօսեցաւ ներշնչուած քարոզ մը: Ս. Պատարագի աւարտին, Սրբազան այցելուն առաջնորդուեցաւ Արմենիա Մշակութային Տունը, ուր «Հողոց» մը արտասանեց Արամ Երկանեանի չիբմին վրայ:

Նոյն օրուան յետ միջօրէին, Պատրիարք Սրբազանը նախագահեց Պաղրճեան Սրահին մէջ կազմակերպուած Մայրերու Օրուան հանդիսութեան և խօսք առնելով՝ շեշտեց օրուան խորհուրդը ու մաղթեց որ Գորտոպահայութիւնը չտառապի տիպար Հայ մայրերու պակասէն:

Նոյն գիշեր սարքուեցաւ Պատուոյ Ճաշկերոյթ մը, որուն ներկայ եղան նաեւ օտար յարանուանութիւններու ներկայացուցիչներ ու պետական անձնաւորութիւններ:

Յաջորդ օր, Օգոստոս 24, Երկուշաբթի, Ն. Ամենապատուութիւնը պաշտօնական այցելութիւն տուաւ Քաղաքապետին և Կառավարչին, արժանանալով ջերմ ընդունելութեան:

Երեկոյեան Ժամը 8.30-ին, Պատրիարք Սրբազանը հրաժեշտ տուաւ Գորտոպահայութեան և վերադարձաւ Պուէնտս Այրէս:

ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ.

Օգոստոս 25, Երեքշաբթի, Պատրիարք Սրբազանը գիշերը հիւրասիրուեցաւ Դանիէլեաններու մօր բնակարանին մէջ, ուր այս առթիւ հրաւիրուած էր պատկառելի խումբ մը Պուէնտս Այրէսի երեւելի ազգայիններու:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԱՐՄԼԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ.

Օգոստոս 26, Ձորեքչարթի, կ. ա. ժամը 11-ին, Պատրիարք Սրբազանը այցելեց Արսլանեան Աղղային Վարժարանը, աւելի մօտէն ծանօթանալու համար զպրոցի ներքին կեանքին: Ն. Ամենապատուութիւնը պտըտեցաւ դասարանները, ունկնդիր եղաւ աշակերտներու կողմէ կատարուած արտասանութիւններու և երգերու, հարցումներ ուղղեց անոնց, և շատ դո՛ւ տպաւորութեամբ հեռացաւ Հայեցի դաստիարակութեան զեղեցիկ այդ օճախէն:

ՀՐԱԺԵՇՏԻ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ.

Նոյն օրը կէսօրին, Ն. Ամենապատուութիւնը հրաժեշտի ճաշ ունեցաւ Կեդրոնական Վարչութեան անդամներուն հետ, «Ալ-վէար Փալատ» պանդոկի շքեղ սրահին մէջ և այս առթիւ յայտնեց իր զղացուած շնորհակալութիւնը Գաղութային Վարչութեան ու անոր միջոցաւ Արժանթինահայ դաղութին՝ ա՛յն աննկարագրելիօրէն շքեղ ընդունելութիւններու, հիւրասիրութիւններու և ճաշկերոյթներու շարքին համար, որոնք Պատ-

րիարքական այցելութիւնը վերածեցին մեծ սօնակատարութեան մը:

Նոյն գիշեր, Պրն. Մանուկ Շիրինեան իր տունը բնթրիքի հրաւիրած էր Ն. Ամենապատուութիւնն ու խոսք մը արձայններ, վերջին խորհրդակցութիւն մը ունենալու համար Սուրբ Յարութեան Տաճարի Հանդանակութեան առնչութեամբ: Ներկաներէն ոմանք, որոնք արդէն իսկ բերած էին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը սկսուող հանդանակութեան, բարձրացուցին իրենց խոստացած գումարները, մինչ ուրիշներ իրենց խոստումները կատարեցին այս առթիւ:

Յատուկ խանդավառութեամբ մը յառաջ եկաւ Պրն. Փանոս Էօրնէքեան և թելադրեց որ ներկաները ապահովցնեն Պատրիարք Սրբազանը թէ Արժանթինահայ դաղութը պիտի կատարէր իր պարտականութիւնը համաղղային այս հանդանակութեան առթիւ: Ջերմ մթնոլորտի մը մէջ ներկաները զոյացուցին պատկառելի դումար մը, որ կը ներկայացնէր Արժանթինահայութենէն ալընկալուած գումարին մեծ մասը:

Երբ Պատրիարք Սրբազանը հրաժեշտ առաւ Պուէնոս Այրէսէն, նուիրատուութիւններու ցանկը կը ներկայացնէր հետեւեալ պատկերը.—

Գերշ. Տ. Բաբգէն Արքեպս. Ապատեան	50,000 փեսո
Տիար Մանուկ Շիրինեան	1,500,000 փեսո
Տիար Սարգիս Տիարպէֆիրեան	1,500,000 փեսո
Տիար Տիգրան Միւրէֆեան	1,000,000 փեսո
Պագրեան Ընկերութիւն	500,000 փեսո
Մերկերեան Եղբայրներ	500,000 փեսո
Տիար Նուպար Քէֆլիֆեան	500,000 փեսո
Սարափեան Եղբայրներ	500,000 փեսո
Տիար Փանոս Էօրնէֆեան	300,000 փեսո
Տիար Կիւրեան	300,000 փեսո
Տիար Կարապետ Էֆշեան	300,000 փեսո
Ճէրէնեան Եղբայրներ	200,000 փեսո
Պարսամեան Եղբայրներ	150,000 փեսո
Տիար Արտաշէս Սարգիսեան	150,000 փեսո
Տիար Արամ Իսրայէլեան	100,000 փեսո
Տիար Ժիրայր Էֆշեան	75,200 փեսո
Արսլանեան Ազգ. Վարժարան	50,000 փեսո
Հ. Ա. Ե. Ե. Կազմակերպութիւն	

Հ. Օ. Միուրիւն	50,000 Փետո
Աջապահեան Ընտանիք	50,000 Փետո
Հոգեւոր Քոյրեր	40,000 Փետո
Տիար Լեւոն Թէրզեան	30,000 Փետո
Տիար Վահրամ Պոյանեան	25,000 Փետո
Արժ. Տ. Նորայր Քինյ. Տ. Խորէնեան	10,000 Փետո
Տիար Յովհաննէս Թէրզեան	5,000 Փետո
Տիար Մանուկ Շահինեան	2,000 Փետո
Սարափեան և Պասմանեան մանուկներ	1,000 Փետո
Տիար Միհրան Մէրմէրեան	1,000 Փետո
Ն. Ն.	500 Փետո

ՄԵԿՆՈՒՄ.

Օղոստոս 27, Հինգշաբթի, Երեկոյեան
Ժամը 7-ին, Պատրիարք Սրբազանը «Բա-
նակրա» օգնաւում մեկնեցաւ Պուէնոս Այ-
րէսէն դէպի Նիւ Եորք:

Բարձրաստիճան հիւրին ողջերթ մազ-
թելու համար օղակայան փութացած էին
Էկեղրոնական Վարչութեան Պատ. անդամ-
ները, զազութին Երեւելի աղգայինները և
հոծ խումբ մը զանազան միութիւններու և
կաղմակերպութիւններու ներկայացուցիչ-
ներու:

Օղակայանէն, Պատրիարք Սրբազանը
յղեց հետեւեալ հեռադիրը Արժանթինի
Վսեմ. Նախագահին.—

Նորին Վսեմութիւն

Տէր. Արքուրօ Ումպերթօ Իլիա,

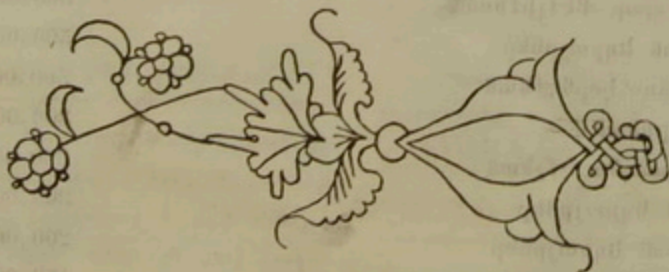
Նախագահ Արժանքինի Կառավարութեան.

Դէպի Սուրբ Երկիր վերադարձի համար
այս օրհնեալ հոգը բողբու առիւ, կը ներ-
կայացնենք Ձերդ Գերազանցութեան մեր
անկեղծ երախտագիտութեան հաւաստիքը,
Արժանքինի Կառավարութեան, Եկեղեցա-
կանութեան և Ժողովուրդին ուշադրութեան
համար մեր Արժանքին գտնուած միջոցին:

Կաղօթենք որ Աստուած օրհնէ և պահէ
Արժանքինի ժողովուրդը Ձեր առաջնորդու-
թեան ներքեւ քաղում և երկար տարիներ:

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊՍ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգեն Ա. Վեհափառ Կարողիկոսի
Գանակալութեան Տարեդարձին, Ն. Ամենապատուութիւնը
կը մերկայացնէ իր քերմ շնորհաւորութիւնները Սուրբ Օծութեան: